DEBRECZEN

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL ÉS NYOMDA
DEBRECEN, JÓZSEF KIRÁLYI HERCEG U. 1. SZ.
TELEFON: 27-89. (HÁROM MELLÉK-ÁLLOMÁS)

KELETMAGYARORSZÁGI
NAPLÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: HAVONTA 3 P, NEGYEDÉVRE 9 P, FÉLÉVRE 18 P, ÉVENTE 36 PENGŐ
EGYES SZÁM 12 FILLÉR. VASÁRNAP 24 FILLÉR

XIV. ÉVFOLYAM, 256. SZÁM. *Debrecen, 1937 november 12 péntek* ÁRA 12 FILLÉR.

Gróf Teleki Pál békeszózata Magyarország nevében

A Carnegie nemzetközi békealapitvány az idén is, mint minden évben, a fegyverszünet emlékünnepén felkérte a különböző nemzetek képviselőit, hogy az amerikai rádióhallgatóág előtt ismertessék az egyes nemzetek béketörekvését. Az idén a fegyverszünet évfordulójának tárgykörét az alapitvány „A nemzetek családja" cim alatt választotta ki. A különböző nemzetek képviselőinek békeszózatait az amerikai Columbia rádiótársaság közvetitette. **Az idén hat nemzet képviselője mondott békeszózatot a népek családjáról.** Magyarország nevében **Teleki** Pál gróf ny. miniszterelnök, egyet. tanár mondta a **békeszózatot,** melyben többek között a következőket hangoztatta:

— A háboru lelkiállapot, békés emberek, békés nemzetek nyulhatnak bizonyos esetekben fegyverhez, de a fegyver nem lényeges ismertetője a háborunak. A háboru kritériumai: a gyülölet, a féktelen verseny és egoizmus. A sok lelkileg és szellemileg kiinomult ember békeszeretete és törekvései ellenére az embercsoportok munkája ellenére is az emberiség most is a háboru állandó állapotában él. Egyáltaltában a mi civilizációnk, a fehér ember civilizációja is a háboru egyik formája, mert a verseny, a gyülölet és az egoizmus sohasem volt erősebb, mint ma.

— Minden vezető államférfiu ma a békéről beszél és mindnyájan egyformán kénytelenek háborura készülni. A háboru ma is folyik. Egyik tünete ennek a folytonos háborunak már önmagában az erők egyensulya is, amelyet a nagyhatalmi államok igyezeknek fenntartani. Egy másik tünete azok a feszültségek, amelyek a világ különböző részein ujabb és ujabb helyi háborukra, fegyveres összeütközésekre vezetnek és végül harmadsorban rá akarok mutatni arra a sokkal általánosabb tünetre, **az elnyomásra, amelyet sok állam gyakorol a világ legkülönbözőbb részein.** Ez az elnyomás nemzeti, gazdasági, erkölcsi és vallási téren sulyosan nehezedik a kisebbségekre. **Igy pl. a világnak abban a részében, amelyben magam is élek,** Közéeurópa keleti részében azok az országok, amelyek annak idején a győztesek oldalán voltak, amikor a háboru — azaz a fegyveres háboru — **megszünt, nem szüntették meg az ellenségeskedést, sőt tovább folytatták és ma is folytatják a háborut,** ebben a kevésbé szembeötlő, de sokkal kegyetlenebb formában. **Nem várhatunk felgyógyulást, csak az emberek és a nemzetek gondolkodásának gyökers megváltoztatásától és az erkölcshöz való visszatéréstől.**

Egy elmebeteg a királyhoz rohant a londoni fegyverszüneti emlékünnepélyen

György király szigoru vizsgálatot rendelt el

London, nov. 11. Az angol főváros a szokásos ünnepségek keretében emlékezett meg a fegyverszünet évfordulójáról. Az elesett hősök emlékének délelőtt 11 órakor kétperces csenddel áldozott Anglia népe.

Délelőtt 11 órakor megállt minden közlekedési eszköz és az utca ezzel a szünettel adózott a háborúban elesett hősök emlékének. Az ünnepségek középpontjában a Cenotaph a hősök emlékműve állott, ahol megjelent a királyi pár is. Az uralkodó tábornoki egyenruhát viselt.

Az ünnepség lefolyását kinos incidens zavarta meg. Az általános csend közepette egy ember áttörte a diszszázad vonalát a királyhoz rohant és a következőket kiáltotta: **„Minden csak képmutatás, tudatosan előkészitik a háborut!"**

A Press Assotiation jelentése szerint az ünneprontó olyan hangosan kiáltozott, hogy az ünnepségen felállitott hangszórók révén más városrészekben is meghallották a kiáltást. A lovasrendőrök azonnal letartóztatták a kiáltozó embert.

London, nov. 11. **A Whitehall előtt rendezett fegyverszüneti emlékünnepséget Stanley Storey nevü ember zavarta meg, aki, mint most kiderült, csak nemrégen került ki az elmegyógyintézetből. György király a Buckingham-palotába visszatérve, elrendelte, hogy indítsanak szigoru vizsgálatot, milyen körülmények között történhetett meg az ünnepség megzavarása s kérte, hogy a vizsgálat eredményét minél előbb közöljék vele is. Az ünnepségeken más incidensek is történtek, igy a Szent Pál székesegyház előtt tartott ünnepségen egy ember fütyölni kezdett a 2 perces gyász-szünet alatt.**

Dublin, nov. 11. **A fegyverszüneti emléknap alkalmával nagyobb csoport fiatalember a 2 perces néma csend kezdetekor a Trinidad College előtt áttörte a kegyeletes csendben várakozó tömeg sorfalát s mindenki szemeláttára elégetett egy angol nemzeti lobogót.**

London, nov. 11. Az alsóházban sir Simon Hoare belügyminiszter Attlee őrnagy kérdésére előadta, hogy a fegyverszüneti emlékünnep alkalmával lefolyt incidens szereplője a 43 éves Stanely Storey volt, aki január 27-én az alsóház karzatán rendezett botrányt, majd **cannehilli tébolyda lakója volt, ahonnan megszökött. Nem akarta sem a királyt, sem bárki mást meg támadni, fegyvert sem találtak nála.** Idegbajban szenved és most **a fulhami tébolydaba szállitották elmeállapota megvizsgálása céljából.**

Uccai surlódások Párisban

Páris, nov. 11. Franciaország fényes ünnepségek keretében ülte meg a fegyverszünet 19. évfordulóját. A kormány mintegy ki akarta domboritani, hogy Franciaország a nemzetközi helyzet feltornyosuló nehézségei közepette is szilárdan ki akar tartani békeeszméje mellett és a hivatalos ünnepségek méltóságteljes nyugalom légkörében zajlottak le. **Az ünnepség hangulatát csak kisebb uccai surlódások zavarták meg.** Egyes lapok aggodalommal mutatnak rá a mostani helyzet bajaira.

—=—

Fasiszta államcsiny Braziliában

Aggodalom Washingtonban a braziliai események miatt

Newyork, nov. 11. Braziliából csak kerülő uton érkeznek hirek az államcsiny végrehajtásáról és **az uj testületi alkotmány kihirdetéséről, mert valamennyi braziliai távbeszélővonal ellenőrzés alatt áll.**

Argentinai lapok jelentése szerint az államcsiny végrehajtása a legnagyobb rendben ment végbe. Az igazságügyminiszter a miniszterelnökségi palotában tartott értekezlet után közölte, hogy uj alkotmány lépett életbe.

Hir szerint a katonaság puskalövés nélkül megszállta a középületeket. A hadsereg azonnal felesküdött Vargasnak, aki élete végéig az uj rendszer vezére lesz.

Newyorkban ugy tudják, hogy az uj alkotmány szerint Brazilia totális, testületi rendszeren felépülő állam, mindmellett megtartja a köztarsasági államformát.

Washingtonban igen nagy fontosságot tulajdoitanak a braziliai eseményeknek. Politikai körökben attól tartanak, hogy ha Braziliában parancsuralmi rendszer lép életbe, ez erősen befolyásolja majd a Hull külügyminiszter által a Buenos Airesben tartott pánamerikai értekezleten felépitett művet.

Emlékezetes, hogy az északamerikai Egyesült Államok külügyminisztere hangsulyozta Amerika államainak demokratikus alapon álló egységét. Félnek attól is, hogy Brazilia és Olaszország közeledése sulyos következményekkel járhat a pánamerikanizmusra nézve is, különösen, ha Brazilia — mint egyes diplomaták hiszik — csatlakozik a hármas kommunistaellenes egyezményhez.

A New York Times riodejaneiri jelentése szerint Campos braziliai igazságügyminiszter nyilatkozatot tett, amelyben hangsulyozta, hogy az uj alkotmány leglényegesebb rendelkezése a nemzetgazdasági tanács felállitása. Ennek a tanácsnak tagjait felerészben a szakszervezetek, felerészben pedig a különböző alkalmazottak szövetségei nevezik ki.

Az uj kormány népszavazást fog elrendelni. Az elnökválasztó elektorokat a törvényhatóságok, a képviselőház, a szövetségi tanács és a nemzetgazdasági tanács választják. Meg van határozva, hogy hány lakosra jut egy-egy elektor, de huszonöt elektornál nem lehet több egy államban.

Campos igazságügyminiszter **megcáfolta azt a hirt, hogy Oliveriát a demokrata unio elnökjelöltjét letartóztatták.**

Vargas dr-t 1934 julius 17-én választották elnökké, azonban az alkotmány ama rendelkezése, hogy az elnök ujból nem választható meg, akkor még érvényben volt. Mostanában járt volna le dr Vargas elnöksége és az államcsinynek legfőképp az lehetett a célja, hogy a mostani elnök továbbra is hatalmon maradhasson.

—=—

Krofta cseh külügyminiszter békülékeny hurokat penget Magyarország felé

Nyilatkozott Magyarország és a kisantant viszonyáról

Prága, november 11. *Krofta* csehszlovák külügyminiszter a képviselőház két házának bizottságaiban részletesen beszámolt a külpolitikai helyzetről.

— Ami Magyarországhoz való viszonyunkat illeti — mondta többek között Krofta cseh külügyminiszter —, már a legutóbbi alkalommal is kifejtettem, hogy már akkor is különböző jelek mutatkoztak, amelyek *egy általános javulás lehetőségéről tanuskodtak.*

— Ma megelégedéssel mondhatom, hogy *azóta egy ilyen javulás kilátásai még inkább megerősödtek.* Visszatükröződik ez egy részt abban a mérsékeltebb hangban, amelyre a magyar sajtó újabban a mi ügyeinkről szóló tudósításaiban és fejtegetéseiben törekszik, másrészt azonban *a mind sűrűbb és semmiesetre sem jelentéktelen megnyilatkozásokban, amelyek kedvezőbb gondolkodásmódra vallanak mind magyar részről a mi irányunkban, mind pedig a mi részünkről Magyarország irányában.*

— De azok a tárgyalások is, amelyek legutóbb a kisantant államai és Magyarország között a magyar fegyverkezési egyenjogúság kérdésében folytak, azt mutatják, hogy *a magyar kormányt és a kisantant államokat a kölcsönös megértés óhaja tölti el.*

— Ezek a tárgyalások igazolták ilyen módon azt a legutóbbi expozémban kifejezésre juttatott reményemet, hogy *Magyarország ma, amikor maga is jól átlátja a középeurópai államok békés együttmunkálkodásának szükségét és előnyét*, a trianoni békeszerződésben foglalt katonai rendelkezések egyoldalú felmondásának elébehelyezi e kérdés olyan megoldását, amely *az érdekelt államok megegyezésén nyugszik, amely megegyezés megkötésére a kisantant államok már kifejezték készségüket.*

— Ezek a megbeszélések, amelyeket a kisantant állandó tanácsának sinajai ülésezése alkalmával *Bárdossy László* bukaresti magyar követ, a Népszövetség genfi szeptemberi közgyűlése idején pedig *Kánya Kálmán* magyar külügyminiszter folytatott velünk Magyarország nevében, arra mutattak, hogy ezt a megegyezést mindkét részről örömmel látják és hogy mindkét fél hajlandó ennek lehetővétele érdekében kölcsönös engedményeket hozni.

— Mindkét részről egyetértettek azonban abban, hogy ennek a megegyezésnek üdvös és mindkét félre nézve elfogadható megvalósításához szükség van arra, hogy *türelemmel, óvatosan és el nem hamarkodva járjanak el és megfelelő megértést mutassanak az itt, vagy ott felmerülő nehézségek iránt.*

— Mindenesetre helytelen lenne feltételezni, hogy a szóbanforgó megegyezés önmagában egy csapásra kiküszöbölheti mindazokat az akadályokat, amelyek idáig útjában állottak és még útjában állanak a mi igazi együttműködésünknek. Ez a megegyezés azonban kétségkívül nagy mértékben hozzájárulhat a kölcsönös kapcsolatokat idáig megzavaró különböző árnyékok eloszlatásához.

— Széll József magyar belügyminiszter 1937 július 15-i nyilatkozata, amelyben kijelentette, hogy a magyar kisebbségi politika általános alaptétele az, hogy *a Magyarországon élő kisebbségek irányában legalább is olyan jóakarattal járjanak el, mint amilyen jóakaró bánásmódot óhajt Magyarország az egyes országokban élő magyar kisebbségek számára*, szintén olyan nyilatkozat, amely előmozdíthatja a megnyugvást. Ugyanezt kell mondani *Kánya Kálmán* külügyminiszter november 9-i nyilatkozatáról is.

— A közelmúltban kereskedelmi pótegyezményt kötöttünk Magyarországgal. Gazdasági életünk hivatalos körei, valamint pénzügyi és ipari vállalkozásaink képviselői *jó és rendszeres érintkezésben állanak a magyar képviselőkkel.*

— Mindez azt a reményt kelti bennünk, hogy *a kölcsönösség alaptételére és egymás jobb megismerésére támaszkodva fokozatosan megteremtjük a szomszédi együttműködéshez szükséges feltételeket.*

— *Az egymás kölcsönös megismerése feltételezi egymás kölcsönös elismerését is.* Ebben az irányban az olyan megnyilatkozások, mint miniszterelnökünk hódolata a magyar irodalom egyik géniusza: Jókai Mór előtt, vagy a Masaryk elnök elhunyta alkalmával elhangzott magyar méltatások, további előrehaladást jelentenek a kölcsönös megbecsülés és megértés felé.

A japánok bevonulása előtt Nantao parancsnoka, vezérkari főnökével együtt öngyilkos lett

Sanghái, november 11. Tang kínai tábornok, Nantao helyőrségének parancsnoka, hír szerint, vezérkari főnökével együtt öngyilkosságot követett el.

Sanghái, november 11. A japán csapatok csütörtök délután *nyugat felől benyomultak Nantaoba.* A kínaiak ellenállása egyre inkább gyengül. Kétezer kínai katona fegyvereit letéve a francia negyedbe menekült. Kínai jelentés szerint a vuszungi kikötőben 80 japán csapatszállító gőzös futott be.

Tokió, november 11. A japán csapatok a Sanghái tartományban most már kereken 8000 négyzetkilométernyi területet tartanak megszállva. Sanghái most már teljesen körül van zárva. Sanghái és Nanking között megszakadt az érintkezés. A japánok seregének zöme nyugati irányban Nanszian felé nyomul előre, ahol a kínaiak elkeseredett ellentállást fejtenek ki.

A japánok befejezték Nagy-Sanghái teljes körülzárását, amely egyszersmind tökéletesen el van vágva Nankingtól. A japán arcvonal Sanghái körül a Jangcse torkolatától a hangcsaoi öbölig húzódik. A Nanking elleni mai légi támadás során a kínai légelhárító ágyúk lelőttek egy japán óriási bombavető repülőgépet, amely lángbaborulva lezuhant. A gépben ülő öt japán katona szörnyethalt.

—=—

A nagyhatalmak még egy utolsó felhivást intéznek Japánhoz

Brüsszel, nov. 11. Ma délelőtt Eden, Delbos és Norman Davis megbeszélést folytatott Wellington Coo kinai nagykövettel. Hir szerint azzal a kérdéssel fordultak hozzá, vajon Kina adott esetben elfogadná-e az értekezleten résztvevő hatalmak közvetitését a kinai-japán viszályban. A nagykövet erre igenlően válaszolt. A nagyhatalmak arra gondolnak, hogy még egy utolsó felhivást intéznek a japán kormányhoz, hogy hasonlóképpen járuljon hozzá a nyugati hatalmak közvetitéséhez. A nyugati hatalmak ebben a kérdésben ma folytatják tanácskozásaikat.

A spanyol polgárháboru legnagyobb csatája előtt

Burgos, november 11. A nemzeti hadsereg erőinek szétosztása a küszöbön álló támadással befejeződött. *Számitások szerint a várható harcokban a két fél részéről több, mint 700 ezer katona vesz részt.* A nemzetiek öt hadtestet mozgósitanak, de a nemzeti parancsnokság titokban tartja, hogyan akarja a támadást vezetni. A köztársasági sereg már várja a támadást, amely feltétlenül a legerősebb lesz a polgárháború óta.

London, november 11. Az *Evening Standard* diplomáciai levelezője jelenti, hogy Franco tábornok elfogadta az önkénteseknek Spanyolországból való elszállitására irányuló angol tervet. Az erről szóló előzetes értesités már Londonba érkezett. Franco csupán azt követeli, hogy tisztázzák szabatosan, mit jelent az angol terv szerint a hadviselői jogok megadása és annak előfeltételeként kikötött önkéntesek jelentékenyebb részének elszállitása.

—=—

Feltünő hiradás német birodalmi egyház tervezetéről

Bécs, november 11. A *Reichpost* nagy feltünést keltő híradást közöl vatikáni keltezéssel. Eszerint a Vatikánnak teljesen megbizható adatok állnak rendelkezésére a most elkészült új német birodalmi egyházi törvény tervezetéről, amely már a legfőbb vezető körök előtt fekszik. Az új törvény rendelkezései szerint *német birodalmi nemzeti egyházat állitanának fel kizárólagossági joggal.* Ugyanakkor megvonnák a katolikus egyháztól, valamint az új nemzeti egyházzal szembehelyezkedő protestáns egyházaktól is az egyházi adó szedésének jogát, valamint az eddig élvezett állami támogatást is. Előkészitenék az egyházi vagyon kisajátitásának útját is és ennek a rendelkezésnek oka főleg az, hogy az új egyház számára kellene ilyen módon biztositani a hajlékot.

A jövőben a katolikus és protestáns egyházakat mint magánegyházakat kezelnék és rendőri felügyelet alá helyeznék őket. Különösen a nemzetközi kapcsolataikat ellenőriznék szigorúan és a katolikus püspökök számára megtiltanák a pápának való engedelmességet.

Bár az új törvénytervezet már a vezető körök előtt fekszik, a Vatikánnak mégis tudomása van arról is, hogy többen vannak óvatos vezető politikusok, akik óva intik Németországos az ilyen sötétbe ugrástól.

A tisztviselői fizetésrendezés a minisztertanács előtt

Budapest, november 11. A tisztviselői fizetésrendezés, illetőleg fizetésemelés kérdése kerül, hir szerint, a pénteki minisztertanács elé. A döntés után a pénzügyminiszter rövidesen kiadja a rendeletet és *5—7 százalékos emelésben részesülnek a tisztviselők.* Hogy a nyugdijasok fizetésemelése is hasonló mértékben megtörténik-e, ez a minisztertanács döntésétől függ.

Repülőszerencsétlenség Lengyelországban

Négy halott, hat sebesült

Varsó, november 11. Csütörtökön délután Krakkó és Varsó között egy utasszállító repülőgép kényszerleszállás közben lezuhant. Négy ember meghalt, köztük egy svéd és egy lengyel gyáros s egy svéd asszony a fiával. Hat ember megsebesült, köztük Potowsky gróf és felesége is.

TÉLI MOSÓKELMÉK
MELEG ALSÓRUHÁZAT!
Kardos Lászlónál

Óriási árleszállitás szövetekben Aszmannál

A Daily Telegraph világhirü haditudósitójának hősi halála Sanghájban

A sanghái harcok áldozata lett tegnap Pembroke Stephens, a Daily Telegraph haditudósitója, aki egyike volt a világ leghiresebb ujságiróinak.

Sanghái már a Nantao külváros kivételével japán kézen van. Itt a kinai „halálszászlóalj" beásta magát s a hozzá csatlakozott csapatokkal 9000 főre erősödve két napja kitart a japán bombazáporban s fedezi a negyedmillió főből álló hadsereg visszavonulását.

Hajnalban a japán gyalogság tankok védelme alatt uj rohamra indult a kinai állások ellen, ahol gyilkos tüzelés fogadta őket. Szörnyü gépfegyver-párbaj támadt alig százlépésnyi távolságból. A harcok közvetlen a francia koncessziós terület mellett folytak és Stephens semmiféle kockázattól sem riadt vissza, hogy eredeti tudósitást küldhessen lapjának, a francia őrség legelső állásába ment ki.

A parancsnokló francia tiszt figyelmeztette Stephenst, hogy vonuljon fedezékbe.

— **De akkor nem látok semmit,** — felelte a világhirü ujságiró és helyén maradt. **A következő percekben egész csomó gépfegyvergolyó találta és azonnal megölte.**

Stephens a japán-kinai háboru kitörése előtt Spanyolországban dolgozott s brilliáns tudósitásai mindenkor tulzástól mentes hü képét adták az eseményeknek. Semmiféle veszélytől nem riadt vissza s ujságirói hivatásának teljesitése közben teljesen megfeledkezett saját biztonságáról.

Leon Orlovsky lengyel követ a debreceni egyetemen.

Minden tűzharcos kapja meg a magyar állampolgárságot

A tüzharcos javaslat tárgyalása.

Budapest, november 11. A képviselőház tegnapi ülésén *Sztranyavszky Sándor* elnök bejelentette, hogy a Tótkomlósi Friss Ujság a parlamentről cikket irt, amely kimeriteni látszik a képviselőház sérelmére elkövetett becsületsértés és rágalmazás vétségét. Kérte a Ház felhatalmazását, hogy a szükséges lépéseket megtehesse. A Ház a felhatalmazást megadta.

Ezután áttértek *a tűzharcos javaslat* folytatólagos tárgyalására, melynek első szónoka *Csikvándy Ernő* volt. Csikvándy a magyar katona világháborús hősi teljesitményeiről szólt. Beszélt a volt hadifoglyokról, akik szerinte sokszor többet szenvedtek, mint a fronton harcolók és ezért megérdemlik, hogy róluk is gondoskodás történjék.

A következő szónok, *Esztergályos János*, kifejtette, hogy a képviselőház egyöntetűen elismerte a fronton szolgáltak nagy érdemeit, amely elismerés, úgy látszik, pótolni kívánja mindazt, ami ebből a javaslatból hiányzik.

Tauffer Gábor szerint a javaslat legfőbb hibája, hogy a szegény tűzharcosok széles rétegeiről nem gondoskodik.

Patacsy Dénes kéri a honvédelmi minisztert, hogy különösen a szegényebb néposztály panaszait orvosolja.

Dulin Jenő örömmel állapította meg, hogy a nemzet nagy kérdéseiben a parlament pártjai között egység van. Hangoztatta, hogy tűzharcosoktól nem lehet megtagadni a magyar állampolgárságot. Konkrét esetekről tud, de nem egyes személyekről van szó, hanem arról az elvről, hogy aki négy éven keresztül a nemzet védelmében harcolt, az megszerezte azt a jogot egy életre, hogy a magyar hazának elismert tagja lehessen. Nem szabadna előfordulni olyan esetnek, hogy ne adják meg tűzharcosnak az állampolgárságot csak azért, mert az iparügyi miniszter a kisipar kereseti érdekeire való tekintettel ezt nem javasolja.

— Egészen más lenne az eset, ha nemzetvédelmi szempontokról volna szó, de fonák és szomorú állapot, hogy kereseti szempontból tagadják meg a magyar állampolgárságot magyar katonától. (Helyeslés.)

— A törvénynek gondoskodni kell arról, hogy *aki igazolt háborút járt katona, annak kívánatára magyar állampolgárságát ismerjék el.* Ez lenne a leglényegesebb megbecsülése a magyar katonának. A világháborút járt katonák a névmagyarosítás kérdésében is súlyos sérelmeket szenvednek. Kérte, hogy *a szegény tűzharcosoknak ingyen sirhelyt adjanak, valamint, hogy csak az aljas indokból elkövetett bűncselekmények miatt fosszák meg a tűzharcosokat az előnyöktől.* A javaslatot elfogadta.

Leel-Őssy Árpád kérte a minisztert, hogy *akinek háborús vitézségi érme van, az minden további feltétel nélkül tűzharcos legyen.* A társadalom is vegye ki a részét a frontharcosok megsegitéséből. *Kiméletes elbánást kér azoknak a frontharcosoknak a számára, akiknek nagyobb adóhátralékuk van.* Azzal a reménnyel fogadja el a törvényjavaslatot, hogy ez csak kerettörvény lesz, amelyet a gyakorlati élet fog majd tartalommal megtölteni.

Balogh Gábor megköszönte a miniszternek, hogy a törvényjavaslatot a Ház elé hozta, bár megállapította, hogy a javaslat viszonyainkhoz képest szerény és szegényes. Elfogadja a javaslatot.

Meghalt Thuróczy István ny. máv. tanácsos, ki egy merényletterv miatt 8 évig raboskodott román börtönben

Még lázálmában is szörnyü börtön-emlékek kisérték. — „Engedjetek a magyar határra, nem akarok ittmaradni a románokkal."

Egy izzó hazafiságú, lángoló irredenta lelkületü magyar ember dölt ki az élők sorából. Meghalt *raksányi Thuróczy István* debreceni ny. MÁV tanácsos, aki a román megszállás idején nyugdijaztatta magát és 1922 szeptemberében Bukarestben saját maga készitette pokolgép segitségével fel akarta robbantani Ferdinánd román királyt. *Az összeesküvést leleplezték és az árulás folytán kézrekerült Thuróczy Istvánt 10 évi börtönre itélték.* A román börtönökben nyolc évig raboskodott, azután szabadon engedték. Visszatért Debrecenbe 1930 augusztus 24-én. *Családja, felesége, leánya alig ismert rá az őszhajú, megtört Thuróczy Istvánra,* akinek egészségét, szervezetét tönkretették a román börtönök szörnyüségei. Visszatért a MÁV szolgálatába, ahonnan mint MÁV titkár távozott, hogy céljai érdekében dolgozzon. Debrecenbe való visszatérése után csak a családjának élt és igyekezett kipihenni a szenvedéseit. *Egészségét nem sikerült helyreállitani, betegeskedett és végül is sirba vitték a román börtönökben szerzett betegségek.*

Özvegy *raksányi Thuróczy Istvánné*, aki most jött haza a fővárosból, ahol férje nagy szenvedés után meghalt, a következőket mondotta el:

— Férjem halálát az orvosok szerint tüdőgyulladás és szivgyengeség okozta. Azóta, hogy 1930 augusztus 24-én hazatért, mindig betegeskedett és csúzos bántalmai voltak. Kezelték a debreceni orvosok, járt a klinikára is, de fájdalmai nem szüntek. Elhatározta, hogy a budapesti MÁV Horthy kórházban kezelteti magát. Én kísértem fel a fővárosba. 2-án még a saját lábán ment a vonathoz, de a kórházban már az állapota nagyon gyengült. Kilencedikén ismét felutaztam a fővárosba, de az orvosok azzal fogadtak, hogy már nem bírja ki, mert a legyengült szervezet nem tud megbirkózni a betegséggel. Egész éjszaka mellette maradtam, *fogta a kezemet, reggelre ellanyhult keze szoritása és nyolc óra előtt néhány perccel meghalt.* Lázálmában, halálvergődésében egyre csak ezeket mondotta:

— *»Engedjetek a magyar határra, nem akarok itt maradni a románokkal, vigyetek, jöjjetek!«*

EMLÉKKÖNYVEK
óriási választékban és olcsó árban kaphatók a „MÉLIUSZ" könyvkereskedésben.

— Férjem holttestét hazahozattuk és 13-án délután 3 órakor temetjük el a köztemetőben.

— Nemrégen tudtam meg — mondta az özvegy —, hogy betegségét a zsilovai földalatti börtönben szerezte. Előttünk is titkolta, hogy milyen sokat szenvedett és csak mostanában mondotta el, hogy a hideg földalatti zárkában fázott meg nagyon, ágya sem volt, úgy feküdt a betonon. *Férjem ez év augusztus elsejével nyugalomba ment mint MÁV tanácsos.* Politikával szeretett foglalkozni, de nem beszélt idehaza a dolgairól. Lelkes székely volt és titkára is egyidőben a Székely Társaságnak.

Dr *Fehér László*, az elhunyt MÁV tanácsos veje, elmondotta, hogy *az apósa hozzákezdett az élettörténete megirásához, de nem tudta befejezni, mert a betegsége annyira gyötörte, hogy nem tudta már irni tovább.*

Thuróczy István holttestét a Gebauer temetkezési intézet hazaszállittatja Debrecenbe. *A temetés szombaton, e hó 13-án délután 3 órakor lesz a köztemetőben a ref. egyház szertartása szerint.*

Thuróczy István halálának híre csütörtökön terjedt el Debrecenben és mindenütt mély részvétet keltett.

x **Grünfeld S. angol és francia női divatterme. Piac u. 58. I. em. Elsőosztályu munka, előzékeny kiszolgálás, pontos szállitás**

Magyar szénre és fára kitünő a salgótarjáni
„LUNA" tűzhely és „KALOR" kályha.
Főlerakat:
SESZTINA LAJOS vasnagykereskedés.

A magyar-lengyel barátság ünnepe Debrecenben

Leon Orlowski lengyel követ résztvett a lengyel estén s megtekintette Debrecen nevezetességeit. — Cikesz Sándor rektor és Kováts Andor jogi dékán értékes beszédei a két nemzet közötti bensőséges kapcsolatokról.

A lengyel-magyar barátságnak szép megnyilatkozása zajlott le tegnap Debrecenben. A Lengyel-Magyar Diákszövetség debreceni Pilsudski Köre rendezett emlékünnepélyt Lengyelország felszabadulásának 19-ik évfordulója alkalmából. Erre az ünnepélyre Debrecenbe érkezett *Leon Orlowski* miniszter, a budapesti lengyel követ.

A lengyel követ autón jött, meyen kis lengyel címeres zászló lengett. Feltűnő volt, hogy a sofőrön kívül senki mást nem hozott magával. Már félegy óra előtt két perccel odarobogott az autó a felvételi épület elé. Ennek tudható be, hogy *Sablinski László*, a rokonszenves lengyel lektoron kívül senki sem volt még ott. Senki sem gondolta volna előre, hogy pontosan érkezik, hiszen az autós menetrend szerint inkább jóval később érkezik az utas.

Telefonon gyorsan értesítették a rektort és a főispánt, akik kevéssel utóbb már ott is voltak. Közben a lengyel követ felment a gazdasági igazgató hivatalába. Ott üdvözölte dr *Csikesz Sándor* rektor, aki dr *Jalsoviczky Károly* miniszteri tanácsos, Hóman Bálint kultuszminiszter képviselője és dr *Hankiss János* egyetemi tanár társaságában érkezett meg. Pillanatokkal később ott volt már *Fáy István* főispán is, aki szintén melegen köszöntötte az előkelő vendéget, aki egyébként egészen egyszerű útiruhában jött, minden feltűnés nélkül.

Ebéd a főispánnál

Délben *Fáy István* főispán látta vendégül Orlowski minisztert. Az ebéden résztvett Csikesz Sándor rektor, Jalsoviczky Károly miniszteri tanácsos, Kölcsey Sándor polgármester, Lám Dezső rendőrfőkapitányhelyettes, Lindenberger János apostoli kormányzó, Oláh Lajos ítélőtáblai elnök, Hankiss János, Szádeczky-Kardoss Tibor professzorok, Sablinski László lengyel rektor és Ratkó Ferenc, a Lengyelbarát Kör elnöke. Az ebéden Fáy István főispán mondott pohárköszöntőt, amelyre *Orlowski* lengyel követ meghatott hangon mondott közvetlen beszéddel választ.

Délután *Orlowski* miniszter megtekintette a város nevezetességeit, hat órakor pedig a központi egyetemre hajtatott, amelynek Auditorium Maximumában zajlott le a »Pilsudski Kör« ünnepsége.

Lengyel-est a Központi egyetemen

A Lengyel-Magyar Diákszövetség debreceni »Pilsudski József« Köre tegnap este a központi egyetemen hatalmas érdeklődéssel kísért lengyel estet rendezett. Az egyetem Auditorium Maximumát zsúfolásig megtöltötte a közönség, melynek soraiban ott láttuk *Leon Orlowski* minisztert. Az emelkedett hangulatú ünnepségen megjelent *Jalsoviczky Károly* miniszteri tanácsos a kultuszminisztérium, *Hedry Lőrinc* miniszteri fogalmazó a külügyminisztérium képviseletében, a helyi előkelőségek közül *Fáy István* főispán feleségével, *Kölcsey Sándor* polgármester, *Vinze András* tábornok, *Lám Dezső* rendőrfőkapitányhelyettes, *Csikesz Sándor* egyetemi rektor, *Révész Imre*, *Csüry Bálint* dékánok, vitéz *Bessenyei Lajos* tankerületi főigazgató, *Papp Ferenc* tanügyi főtanácsos, *Oláh Lajos* ítélőtáblai elnök, *Balogh Sándor* kultúrtanácsnok s a város számos egyházi, katonai és társadalmi előkelősége.

A lengyel himnusz eléneklésével vette kezdetét a nívós művészi számokból álló lengyel-est, melynek folyamán a debreceni közönség minden számot kitörő lelkesedéssel és őszinte tetszésnyilvánítással fogadott, ezzel is tanujelét adva annak a meleg barátságnak, mely a lengyel nemzet iránt a magyar nép lelkében él. A lengyel himnuszt, melyet a Kollégiumi Kántus tökéletesen adott elő *Szigethy Gyula* karnagy vezetésével — felállva, áhítattal hallgatta az est közönsége.

Dr *Kováts Andor*, a jogtudományi kar dékánja tartotta meg ezután értékes megnyitó beszédét a következőkben:

Dr Kováts Andor jogkari dékán megnyitó beszéde

— Az egységes és független Lengyelország helyreállításának évfordulóját ünnepeljük ma itt Debrecenben. Lengyelországtól ugyan távol, de az évszázados testvéri érzések által, amelyek Lengyelországot és Magyarországot hosszú időkön keresztül összekötötték, a Polonia restituta-hoz mégis rokoni közelségben. 1918 november 11-én történt ugyanis, hogy a háború folyamán, amikor Lengyelország a központi hatalmak megszállása alatt volt, a németek által fogságba vetett Pilsudski visszatérve a magdeburgi letartóztatásból hazai földre, a hatalmat átvette. Lengyelországnak e háborús megszállásáról más alkalommal értekeztem s rámutattam, hogy az irányadó magyar államférfiak, *így Tisza István és Andrássy Gyula már ekkor sürgették Lengyelország független államiságának elismerését*, a német hadvezetőség magatartása azonban ezt megakadályozta, sőt — mint említettem — Pilsudskit a németek fogságba is hurcolták. *Az igazságos lengyel ügy azonban végre mégis győzött:* a fogságviselt Pilsudski, íme, visszatért s megvalósulva látta mindazt, amiről egész életén át álmodott: meg volt a független Lengyelország! Sőt még azt is elérte, hogy a központi hatalmak kivonulása utáni zavaros időkben alakult első lengyel kormány őt választotta meg államfőül. S innen kezdve, bár igen nehéz körülmények közt, szerencsés kézzel vezette az új állam hajóját, erőt vett az ukrán felkelésen, majd 1920-ban nagy taktikai leleményességgel legyőzte a varsói csatában az ifjú államot megtámadó bolsevista Oroszországot. Ugyancsak annektálta Vilnát s így a birodalom határait mind messzebbre tolta ki. S bár az 1920-as évtized nem volt Lengyelországban politikai nehézségek nélkül való, Lengyelország mind e bajokat és nehézségeket nemcsak kibírta, hanem fokozatosan erősödött és erősödik napjainkban is, úgyhogy ma már Európa legtekintélyesebb államai közé számít, amit különben már maga az a körülmény is érthetővé tesz, hogy Lengyelország lakosainak száma több mint 32 millió.

— Lengyelország feltámadásának nincs nemzet Európában, amely oly őszintén örvendene, mint a magyar! Sőt talán azt is lenetne mondani, hogy mi vagyunk az egyetlenek, akiket Lengyelországhoz őszinte, hű barátság fűz. Hisz Lengyelország sines híján az ellenséges indulatú szomszédoknak! Ellenben mi magyarok, amint hajdan, feldaraboltatása idején együtt sírtunk vele, aminek Kölcsey és Deák ez ügyben tartott beszédei, Kossuth Lajos 1863-i levele, költészetünknek számos gyöngyszeme mind ékesen szóló és megcáfolhatatlan tanubizonyságai: úgy most együtt örvendünk a régi testvérrel!

— Különös örömömre szolgál, hogy nemzetünk ez érzelmeit egy ily ünnepi alkalomkor tolmácsolhatom, amidőn körünkben van *Leon Orlowski* lengyel követ úr őexcelleneiája is, akit arra vagyok bátor kérni, tolmácsolja odahaza a magyarok soha el nem múló lengyelbarát érzelmeit!

— Isten hozta őexcellenciáját körünkbe! Éljen Lengyelország! Ezt kívánja a Polonia restatutának a Hungaria restituenda.

A közönség a nagyhatású beszéd befejeztével melegen ünnepelte *Kováts* professzort, aki a lengyel-magyar kapcsolatok kimélyítésének munkájában már oly nagy érdemeket szerzett.

A müsor

Németh Irén, *Sallay Margit* és *Tarján Vilma* finom, kultúrált hangjukon pompás muzikalitással Chopin dallamokat énekeltek nüánszokig visszaadva a Chopin muzsika szépségeit. Finom, aláfestő zongorakisérettel látta el az énekszámokat *Nagy Ilona*. *Idward Slonski* lengyel költő egyik szép költeményét kitűnően interpretálta ifj. *Kovács István*, nagy sikert aratva szavalatával. Karol Szymanowski »Lengyel népdal«-át finom technikával, művészi elmélyüléssel játszotta hegedűn *Kéri Sándor*.

Nagy figyelemmel és őszinte tetszéssel fogadta a közönség *Sablinski Wladyslaw* egyetemi lengyel lektornak magyarnyelvű, pompásan összeállított előadását »A szép Lengyelország«-ról. A szebbnél szebb vetített képek, a finom, hangulatos kísérő magyarázat bemutatta Varsót, a lengyel fővárost, Krakkót, a királyok városát és több más lengyel várost. A lengyel föld szépségei maradéktalan teljességgel tárultak az előadás során a hallgatóság elé és számos érdekes adatot megtudott a közönség a baráti Lengyelországról, így többek között, hogy 14 olyan városa van, melynek százezernél több a lakossága. Hatalmas tetszés fogadta az érdekes, szép előadást.

Papp Julia zeneiskolai növendék szép hangjával, valamint eredeti lengyel kosztümjével megérdemelt sikert aratott. *Nagy Ilona* finom együttérzéssel kísérte énekét.

Zárószavakat *Hankiss János* professzor, a »Pilsudski« Kör tanárelnöke mondott, aki megköszönte az előkelőségek és a nagyszámú közönség érdeklődését s egyben azt a reményét fejezte ki, hogy ez az ünenpség értékes magvetés, amelynek gyümölcseiként tovább lobog a magyar ifjúság lelkében a lengyel nemzet iránt táplált baráti érzés lángja. Befejezésül a Kántus a magyar Himnuszt énekelte *Szigethy Gyula* szakavatott irányítása mellett.

Este *Csikesz Sándor* egyetemi rektor vacsorát adott az illusztris vendég tiszteletére a vármegye, város és egyetem vezetőségének résztvételével. A vacsorán több értékes pohárköszöntő hangzott el a lengyel-magyar barátság meleg ünneplése mellett.

Csikesz rektor beszéde

Dr *Csikesz Sándor* rektor magnificus nagyhatású beszédben üdvözölte Leon Orlowski gróf lengyel követet.

— Alig két évtizeddel ezelőtt — úgymond — Debrecen szinte pontosan közepén feküdt Nagy-Magyarországnak. Körülötte hatalmas övezetben színmagyar lakosság élt egy évezred óta. Magyar testvéreinkből több mint hárommilliónyit elszakított tőlünk Trianon s ez az intézkedés Debrecent határszéli várossá tette. Nem egészen harminc kilométernyire, tehát alig egy negyedórányi autóútnyira elérjük a romániai határt. De Debrecen igyekszik most is megőrizni azt a kultúravédő pozicióját, amelyet a középkortól kezdve kivívott s amelynek eszméje a debreceni református Kollégiumban van megtestesülve. Ez a főiskola, melyből a mi egyetemünk is kinőtt, a jövő évben ünnepli fennállásának négy évszázados évfordulóját. Ebből a négyszáz évből százötven évet török hódoltság idején élt át és mégis fenntartotta az európai és nemzeti művelődés zászlaját. Kedves vendégünkben egy olyan velünk barátságos nemzet kiváló fiát tiszteljük, mely nemzet fölött megegyezések és békediktátumok többször kimondták a halálos ítéletet és mégis új szépségben, megifjodott erőben feltámadott. A magyar és lengyel nemzetnek sokszor volt párhuzamos sorsa. Szeretnők, ha a nemzeti feltámadásban követhetnék a nemes lengyel nemzetet. Midőn ezért szívből imádkozunk, ugyanakkor áldást és boldogságot kívánunk a helyreállított Lengyelországra és annak közöttünk megjelent képviselőjére.

Raffay püspök a reverzális törveny eltörlését követeli

Tegnap délelőtt a Magyarhoni Evangelikus Lelkészek Egyesülete közgyűlést tartott. Istentisztelet végén *Raffay* püspök arról beszélt, hogy a magyar keresztyénség intézményesítésének jubileuma előtt állunk. A keresztyénség behozatala az evangélikus egyháznak is nagy ünnepe. A másik nagy esemény az eucharisztikus év.

Raffay püspök ezután azt követelte, hogy fel kell lépni teljes erővel a reverzális-törvény ellen.

Vígszinház

A leghangulatosabb MAGYAR filmremek!
Bónyi Adorján — Ábrahám Pál zenés vigjátéka:
Viki
JAVOR — BÁRSONY RÓZSI
KABOS — CSORTOS
RÓZSAHEGYI.
A legujabb magyar világhiradó!

A folyton pereskedő Bignióné és a detektivek...

A járásbíróság felmentette Szinyey-Merse Miklóst.

A debreceni büntetőhatóságoknak régi ismerőse **özv. Bignió Jánosné.** — Alig **múlik** el olyan hét, hogy meg ne jelenne vagy a debreceni rendőrkapitányságon, ahol panaszt tesz különféle ügyekben, vagy pedig a debreceni bíróságokon, mint sértett keresné az igazát.

Egy félreértésből származó becsületsértési per foglalkoztatta a debreceni büntetőjárásbíróságon dr **Szatmáry János** bírót. A feljelentést természetesen özv. **Bignió Jánosné** tette éspedig a debreceni detektivtestület egyik kitűnő tagja, **Szinyey-Merse Miklós** államrendőrségi detektiv ellen.

A per előzménye még 1935 év elején kezdődött. Az történt ugyanis, — mint özv. Bignióné mondja panaszában, hogy 1935 június 15 napján megjelent a 85. számú detektivszobában. Már a kora reggeli órákban megjelent Bignióné és ott nagyothallása miatt állandóan igen magas tenorban hangoskodott. Emiatt a detektivek ott alig tudták a hivatalos dolgaikat elvégezni. Szinyey-Merse Miklós 8 detektivtársával is jelen volt a szobában, ahol Szinyey-Merse figyelmeztette Jánossyt, hogy intse le Bignionét, mert így nem lehet dolgozni. Bignióné a szép szóra nem reagált, hanem tovább izgágáskodott. Ekkor — mint Bignióné panaszában elmondja — felugrott Szinyey-Merse Miklós a helyéről és nyelvet rá nyujtotta, majd később mikor Szinyey-Merse az igazoló jelentését felette hatóságának benyujtotta, abban őt „bolondnak" nevezte.

A vádlottak padján ülő Szinyey-Merse Miklóst hallgatta ki először a bíró, aki a következőkben adta elő a védekezését:

— 1928. óta teljesítek a rendőrségen szolgálatot és Bignióné már az első hónapban tiltakozott az ellen, hogy nekem osszák ki az ő ügyét. A vádbeli alkalommal már másfél óráig beszélt, szokott magas fejhangján. Nyolcan voltunk a szobában. Jánossy Mihály kollégám egyik panaszát vette fel éppen Bignionénak, megelőzőleg állandóan reggel kilenctől, déli tizenkét óráig állandóan ott volt nálunk, úgyhogy kénytelenek voltunk miatta dolgozni. **Ma az a helyzet, ha Bignióné feljön hozzánk, mi detektivek kivonulunk a folyosóra, vagy pedig egy másik szobába menekülünk előle. Nem igaz az, hogy én a nyelvemet nyujtottam a sértettre, tény az, hogy annyira ideges lettem, hogy azt mondottam: ha ez így megy tovább, ez a szoba bolondok háza lesz. Bignióné erre kiszaladt a folyosóra s panaszt tett ellenem a csoportvezetőmnél, Császár Péternél majd innen panaszra ment vitéz Tóth Gyula rendőrkapitányhoz és dr Maly Sándor rendőrfogalmazónál. Bignióné panaszát itt elutasították. Én erre a kapott utasítás alapján igazoló jelentésemet megtettem.**

Szinyey-Merse Miklós ezután ismertetett több orvosi szakvéleményt. — A szakvéleményeket **dr Benedek László egyetemi tanár és Horváth Artur törvényszéki orvosok írták alá.** Az orvosi szakvélemények szerint **Bignióné túlzott érzékenységben és pereskedési tébolyultságben szenved.**

Ezután a bíróság kihallgatta azokat a detektiveket, kik a vádbeli alkalommal a 85. számú szobában tartózkodtak. Így kihallgatták: **Jánossy Mihályt Lakatos Istvánt, Sári Istvánt, Varga Balázst, Goriesanecz Józsefet, Tóth Ferencet és Nagy László detektivgyakornokot,** akik egyöntetüen kijelentették, hogy úgy történt minden, ahogy Szinyey-Merse Miklós elmondotta.

A tanúvallomások után a bíróság kihírdette az ítéletet, amely szerint a becsületsértés vádja alól **felmentette Szinyei-Merse Miklóst.**

Bignióné, — mint mindig — most is fellebbezett.

A per érdekességéhez tartozik, hogy akkor, amikor Debrecenben az utóbbi időben több kasszafúrás történt és a detektivek éjjel-nappal megfeszített munkával hajszolják a tetteseket, — akkor a debreceni detektivtestületnek több tagja egész délelőtt a járásbíróságon van elfoglalva.

Francia író kapta az irodalmi Nóbel-dijat

Stockholm, november 11. Az irodalmi Nobel-díjat **Roger Martin du Gard,** francia írónak ítélték oda.

Roger Martin du Gard az új Nobel-díjas francia író 1881-ben született. — Először régészeti tanulmányokkal foglalkozott és ebben a tárgykörben több értekezése jelent meg. Első regényét a Jean Barrist 1913-ban adták ki, majd ezt követően egymásután jelentek meg Thibault családdal foglalkozó regényei. E regénysorozatban Franciaország társadalmi és psychologiai fejlődésének történetét írja meg egy francia család történetének keretében. A regénysorozat még nem teljes és a befejező köteteken az író most dolgozik. Legutóbb megnyerte Páris városnak az irodalmi nagydíját.

Stockholm, november 11. A fizikai Nobel-díjat megosztották Davidson (Newyork és Thomson (London) között. A kémiai Nobel-díjat szintén megosztották Karler (Zürich) és Haworth (Birmingham) között.

Ma ünnepélyesen helyezik el a Diakonissza intézet alapkövét

A debreceni református diakonissza intézet ma, pénteken délelőtt 11 órakor a Nagyerdőn, a Pallagi út és Hungaria körút sarkán teszi le új székházának alapkövét.

Az ünnepély sorrendje: Közének: 63. dics. 1. v. „Jövel Szentlélek..." Makláry püspök bibliát olvas, imádkozik és elhelyezi az alapkőokmányt, mialatt a 284. dicséretet éneklik a diakonissza testvérek. Makláry püspök áldást mond. Közének: CXXII. zsolt. 2. v. „Légyen te kőfalaidban...".

Gyülekezés féltizenegy órakor a püspöki hivatalban.

Kettős szerelmi dráma

Közös elhatározással a halálba.

Kettős szerelmi dráma történt tegnap délelőtt a Szentes melletti árpádhalmi uradalomban, **Marton Ferenc** uradalmi fővadásznál látogatóban volt unokahúga, Nagy Magda, egy nyugalmazott budapesti rendőrtiszt 17 éves leánya. Az uradalomban megismerkedett Sebők János 27 éves urasági szíjgyártóval, csakhamar szerelem fejlődött ki köztük.

Úgy volt, hogy Nagy Magda délelőtt utazik vissza Budapestre. Az országúton összetalálkozott Sebőkkel, aki előrántotta revolverét és agyonlőtte a leányt. Azután elrohant és a közeli uradalmi park kerítésén egy drótra felakasztotta magát. Holtan találtak rá. A leány retiküljében búcsúlevelet találtak, amelyből kiderült, hogy közös elhatározással mentek a halálba.

Szombaton lesz ítélet a Málnási perben

Sulyos vádbeszédet mondott az ügyész.

Tegnap délelőtt folytatta a büntetőtörvényszék Gadó tanácsa Málnási Ödön nemzetgyalázási perét, amely a „Magyar nemzet őszinte története" cimü könyve miatt indult meg.

A tárgyalás elején ismertették a detektivjelentést, amely szerint a könyv 4400 példányban jelent meg. A védő ezután bizonyitáskiegészitésre terjesztett elő inditványt. Kérte kihallgatni a könyv állitásainak igazolására Méhely Lajos, Gáspár János és Rugonfalvi Kiss Istvánt, továbbá Szilágyi fajbiológiai munkáinak ismertetését. A bíróság ezt elutasitotta, ellenben elrendelte a vádlott egyéniségére és tudományos működésére becsatolt iratok ismertetését.

A bizonyitási eljárás befejezése után vitéz Tamássy László királyi ügyész tartotta meg a vádbeszédét. Az ügyész beszéde során kijelentette, hogy Málnási nem méltó a történelemiró nevére, mert a szubjektivitásból megválni nem tud. A napi politika eszközévé süllyeszti le a történelmet. E könyv irója a romantikus szép multon nem tud lelkesedni, csak megbotránkozni. Beszéde végén az ügyész inditványozta a könyv elkobzását.

Dr Kiss Géza védő mondotta el ezután védőbeszédét. Kijelentette, hogy nem a bíróság van hivatva ebben a perben itéletet mondani, hanem a történelem és a tudományos körök itélőszéke elé tartozik, amit a vádlott megirt. Beszédét e szavakkal fejezte be: Krisztust és kenyeret.

Tekintettel arra a körülményre, hogy a vádlott hosszabb beszédet akar az utolsó szó jogán mondani, a bíróság itéletet szombaton hirdet délelőtt 10 órakor.

— Izületi csúznál és ischiásnál, — neuralgikus és arthritikus fájdalmaknál egy pohár természetes **Ferenc József** keserűvíz reggelenként felkelés-kor bevéve igen könnyű, lágy szék-letétet, jó emésztést, fokozott anyag-cserét és kellemes közérzetet biztosit. Kérdezze meg orvosát.

Na „Debreceni Ujság" mi van Rozsályival!

Már kezd türhetetlen lenni, hogy a „Debreceni Ujság—Hajdufőld" nap, mint nap kötekedik velünk, valami érthetetlen gőggel leckéztet. Olvasóközönségünket nem akarjuk untatni polemizálással, de olykor mégis kénytelenek vagyunk vele, mert egyszer már le **kell szoktatni** ezt a **lapot az alap**nélküli handabandázásról.

A „Debreczen" szeptember 15-i számában irtunk arról, hogy Rozsály Gergely kórházi gondnok ellen különböző visszaélések miatt eljárás indult. Erről a tényről a Debreceni Ujság nem közölt semmit, de két napra rá a sorok között védelmébe veszi Rozsályit, nekünk támadt és többek között igy leckéztetett bennünket:

„A közönséget érdekli minden esemény, az ujságok különböző hiranyagai, de amikor híreket olvas, joggal feltételezi és elvárja, hogy amit az ujságban talál, az helytálló legyen, a tényeknek megfeleljen és ne nélkülözze a komoly alapot.

Lehet viszont, hogy egyeseket a pletyka, szóbeszéd, felelőtlen híreszte-lés is érdekel, de ezeknek terjesztése nem lehet feladata a sajtónak, melynek súlyt kell helyezni arra, hogy értesülései megbizhatóak legyenek. Mert veszedelmes és helyrehozhatatlan károk származnak abból a közre és magánszemélyre, ha a közönséges pletykát egy lap utánjárás nélkül úgy állit a közönsége elé, hogy abból az olvasó már úgy alkosson magának véleményt, mintha a pletyka nemcsak szóbeszéd, hanem egyenesen tény is volna."

Azóta néhány hét eltelt. **Rozsályit letartóztatták, vizsgálati fogságba helyezték, sőt felfolyamodásával foglalkozva, a vádtanács is fenntartotta fogvatartását.**

Na kedves „Debreceni Ujság", mit szól most hozzá. Érdemes volt akkor ellenünk ügyész után kiáltani. Kinek volt jó értesülése. Nemde a „Debreczen"-nek. Tehát vissza a leckével, melyet nekik kellene jobban megtanulni, még pedig **süritve...**

Tudnivalók a főrabbi beiktatásról

Közhirré tesszük, hogy a **vasárnap délután** 3 órakor kezdődő főrabbi beiktatási ünnepély egész programját **megafonon** közvetitjük:

a templom udvarára,
a polgári iskola udvarára és
a polgári iskola rajztermébe.

Jegyet kivétel nélkül mindenki kap, aki azt igényli a mai napon a hitközség hivatalában délelőtt 10 órától délután 2 óráig.

Egyben közöljük, hogy a templomba szóló és már kiadott 50 állóhely a **padsorok mögötti** helyfoglalásra (állásra!) jogosit.

A rendező bizottság.

x Grünfeld S. angol és francia női divatterme, Piac u. 58. I. em. Elsőosztályu munka, előzékeny kiszolgálás, pontos szállitás.

Rongyot tisztát vesz lapunk nyomdája

Képek a Jótékony Nőegylet „Néma báljáról". — Fent: A közönség. Lent: Fáy főispán beszédét tartja.

Dr Roska Márton második előadása

A tűz művelődéstörténeti jelentősége.

Ezen a cimen tartotta második előadását dr **Roska Márton** régész-tanár, a szabadegyetem előadássorozata keretében tegnap este, a Kereskedelmi Társulat dísztermében, nagyszámú hallgatóság előtt.

Az előadás gondolatmenete a következő volt: az ember időben ismerte meg a tüzet. Az első tűz égi eredetű volt (villámcsapás), majd rájön a tűz csiholására és két fának egymáshoz való dörzsölése által való gerjesztésére A régibb kőkorból csak a csiholásra vannak adataink, az újabb kőkortól kezdve mindkettő divott. A tűzgerjesztés különböző módjait a természeti népek köréből vett képekkel szépen illusztrálta.

A tűz ismerete elősegítette az ember uralmát a természet felett, befolyással volt táplálkozására, felébresztette a kényelmi szempontokat, rávezette az embert az agyagedénykészítésre. Nélküle nem szerezhette volna meg uralmát a fémek felett. A tűz az a varázserő, mely az egy csoportba, családba tartozókat összetartja, ez a család kialakulásának is egyik, fő mozgató rugója.

Az előadást a közönség lelkesen megtapsolta.

Néhány szó a Filharmonikusok 14-ikihangversenyéről

Különlegesen finom érzékről tett tanuságot a filharmonikusok vezetősége akkor, amikor a 14-iki hangverseny műsorát összeállította. A zenekar kultúrmissziójának megfelelően kielégíti a legmagasabb zenei igényeket is.

A műsor első részében Erkel: ünnepi nyitánya után Beethoven IV. szimfóniáját adja elő a zenekar amely mű egyedülálló dinamikájával egyik legnehezebb darabja a nagy mesternek. Utána Liszt A-dur zongoraverseny következik, melyet **Hir Sári,** a magyar zenei élet egyik legelső reprezentánsa fog interpretálni.

A műsor második részének minden száma karakterisztikus elevenséggel, s a misztikus elgondolásoknak csodálatos szinekkel és különleges eszközökkel történő életrekeltésével olyan pezsgő eleven életet varázsol a hallgatóság lelki szemei elé, mellyel a legtökéletesebb illuziót kelti. Ezek a darabok kiválóan alkalmasak arra, hogy még a zeneileg kevésbé képzett hallgatóságnak is a legtökéletesebb élvezetet nyujtsák.

A bérletjegyelőjegyzések lezárása után csak kevés jegy maradt fenn, amiatt azok elővételben nem is kaphatók, csak vasárnap 10—12 óráig az Arany Bika előcsarnokában és este a pénztárnál.

Nagyszerüen sikerült a Templomegyesület idénynyitó Kálvin-teája

Juhász Nagy Sándor előadása a reformáció szociális vonatkozásairól.

Tegnap tartotta meg a Kálvinisták Templomegyesülete idényt megnyitó Kálvin-teáját a szegény gyermekek felruházása javára. Makláry Károly püspök vállalta az első teán az előadás tartását, de mivel váratlanul el kellett utaznia, igy felkérésére Juhász Nagy Sándor egyházi főjegyző tartott értékes előadást „A reformáció szociális vonatkozásai" cimen.

Közének után dr Farkas Pál imádkozott, majd Juhász Nagy Sándor előadása következett. A Kollégium dísztermét előkelő közönség töltötte meg és nagy figyelemmel hallgatták a világproblémát jelentő előadást.

Dr Juhász Nagy Sándor beszédét Pál apostol leveléből vett igére épitette fel. Idézte Szent Ágoston kijelentését, hogy a rabszolgaság sohasem fog megszünni, majd Werbőczyt, aki megirta, hogy a jobbágyság örökké fennmarad. És ime, a civilizált világból mind a kettő már eltünt. Van ugyan olyan felfogás, hogy még ma is az emberek óriási tömegei olyan nyomorúságban élnek, olyan életviszonyok között vergődnek, hogy felületes szemlélő előtt alig tünhetik fel helyzetük egyébnek, mint a rabszolgaság egy válfajának.

Juhász Nagy Sándor ezután azt fejtegette, hogy a reformáció mennyit javitott a szociológiai helyzeten. Magához a reformációhoz a szociális program nem tartozott. A reformáció a kálvini predesztinációt hozta, a puritán életfelfogás is kálvini gondolat és védül a reformáció a szabadság eszméjét, a hit és vallásszabadságot adta a világnak. A politika és a szociális kérdések nem kerültek előtérbe. A mai életben nagy hatást tett a reformáció azáltal, hogy a szabadság gondolata nem maradt lezárva a hit, vallás és egyház birodalmában, átcsapott a világi élet minden vonatkozásába. Jézusnak magának nem volt sem szociális, sem politikai programja, a szó szoros értelmében véve. Jézus az embert akarta jobbá, nemesebbé tenni.

A nyugati kultura kétségtelenül a reformáció eredménye. Az ujkor nem Amerika felfedezésétől és nem a renaissancetól kezdődik, hanem a reformációtól. Ez az igazi ujkor. Ez eredményezte a mai nyugati kulturának megszületését, politikai, jogi vonatkozásban, sőt még a tudományok terén is, bár kétségtelen, hogy az arab tudósok müködése jóval megelőzte egyes tudományágakban a kresztyénséget.

Rámutatott a nyugati kultura hibáira, majd igy folytatta:

— Mi magyarázza meg, hogy a mai társadalomban még mindig nyomoruságban él a nagy tömeg, annak ellére, hogy 1900 éves a kereszty énség és több mint 400 éves a reformáció? Az magyarázza meg, hogy itt lassu, csöndes, lépésről-lépésre történő haladással állunk szemben. Óriási nagy tömegnek: kétmilliárd embernek a fejlődéséről, tehát hihetetlenül nagy tömegnek lassu mozgásával megy előre a fejlődés. De ez a fejlődés megvan. Hasonlitsuk össze a Krisztus korabeli rabszolgaság állapotával a mai tömegek sorsát. Nagy a haladás éppen azért, mert Ige világit és ragyog. És ki az, aki ott áll az emberiség fejlődésének élén? Jézus! Luther 95 ponttal inditotta meg a reformációt, Jézus csak néhány szót mondott: szeretet, embertestvériség... De ez a néhyn szó mindent jelent szociális szempontból is.

Beszédét azzal a következtetéssel fejezte be, hogy a reformációnak étségtelen vannak áldásos szociális hatásai az életre.

A közönség zajos tapssal köszönte meg a mindvégig érdekes előadást, majd felszolgálták a teát a vendégeknek.

Egy szerencsétlen özvegy hét kisgyermekét örökbe adná

Zsula György 75 százalékos volt hadirokkant nemrégen belehalt harctéren szerzett súlyos betegségébe. Itt hagyta árván kilenc élő gyermekét és elgyengült, munkára alig képes feleségét. Egy kis egyszobás lakásban laktak valamennyien, kertmüvelés fejében kapták ingyen a lakást. Most, hogy Zsula György meghalt, a kert tulajdonosa felmondott nekik és december 1-én el kell hagyniok a kis lakást.

Zsula Györgyné most az irgalmas szivü emberekhez fordul, mert a hatóságok semmiféle támogatást nem adnak nekik és azt kéri, *regyék örökbe gyermekeit,* mindegyiket odaadja szivesen, csak jó emberekhez kerüljenek, ne éheztessék őket. Egy 14 éves fiát elfogadta egy birtokos azzal, hogy ruházza és enni ad, de a munkaidő leteltével most az ősszel azzal küldte haza, hogy már nincs munka, nincs rá szükség. Ruhát egy darabot se adott neki, sőt amije volt, az is elrongyolódott a gyereken. A többi leányok és fiúk korszerint a következők: a legkisebb 9 hónapos, 2 éves leány, 4 éves, 6 éves, 9 éves, 14 éves fiu és egy 12 éves leány. Két gyermeket már örökbe fogadtak a kilenceből.

Akik érdeklődnek a szerencsétlen hadiözvegy sorsa iránt, segíteni akarnak rajta, vagy örökbe vennék a gyermekét, forduljanak Loósné úrasszonyhoz Hunyadi u. 14. szám alá, innen az adományokat is továbbitják Zsuláékhoz, akik messze laknak a várostól és minden felvilágositást is szivesen megadnak.

MERANO szálloda
Budapest-Belváros
IV., Bécsi-utca 2.

Központifütés -- Folyómelegvíz

Ujonnan renovált, barátságos szobákkal, kitünő konyhával, igen mérsékelt árakkal várjuk i. Vendégeinket.

Hosszabb tartózkodásnál óriási árengedmények

Kérjen árajánlatot!

HIRDETMÉNY

Felhivja a városi adóhivatal a város adózó közönségét, hogy az 1937. év IV. évnegyedére esedékes együttesen kezelt közadó tartozását 1937 november 15. napjáig befizetni el ne mulassza. A befizetés naponként a hivatalos órák alatt a városi adópénztárnál, vagy pedig a 31713 számú postatakarékpénztári befizetési lap útján eszközölhető.

A befizetést elmulasztók ellen a határidő lejárta után a hivatal behajtási eljárást indít.

Városi adóhivatal.

HIREK

Mindenben első a „Debreczen"

Rugonfalvi Kiss István egyetemi tanár nyilatkozatot küldött be hozzánk keddi számunkban megjelent »*Milyen úton haladt a kaparánz*« című vezércikkünkre.

Mielőtt azonban e nyilatkozat közreadása felől döntöttünk volna, a professzor úr annak tartalmát közöltette házi sajtójában. *Ez a szokatlan eljárás felment bennünket attól, hogy az »audiatur et altera pars« (meg kell hallgatni a másik felet is) általunk egyébként szívesen vallott elvet kövessük ebben az esetben.*

Viszont végnélküli polémiára és nyelvröltögetésre sem vállalkozunk. Azoknak, kik Rugonfalvi Kiss István politikai multjával kapcsolatban bizonyos adatok átvételére hívták fel lapunkat, *azt üzenjük, hogy személyi harcra és hajszára nem vállalkozhatunk és nem vállalkozunk éppen mi, akik éveken keresztül küzdöttünk más vonatkozásban egy hajsza ellen.*

Mi a napirenden lévő ügyben megmondtuk véleményünket, állításainkat fenntartjuk. *Most már az egész ominózus ügy végére a magunk részéről pontot teszünk.* Elvégre vannak ennek a szomorú magyar életnek sokkal fontosabb és égetőbb problémái, mint Rugonfalvi Kiss István professzor úr elszólásai.

— **Előkelő birákat fogadott tegnap Darányi miniszterelnök.** Tegnap fontos gazdasági értekezlet volt Darányi miniszterelnöknél, mely után fogadónapot tartott. Egymásután jelentek meg kihallgatáson nála a legmagasabb birságok nyugalombavonult elnökei, Osvald István, Degré Miklós, Berczely Jenő igazságügyi államtitkár. Ezután Töreky Gézát, a Kuria uj elnökét fogadta a miniszterelnök.

— **Dohnányi zongora-est** november 20-án, szombaton este 8 órakor a Bika dísztermében. Zenekedvelők Köre II. bérleti est. Napijegyek a Méliusz és a Bika-hallban.

— **Öntözési mintatelepet létesit a Tiszántuli Gazdakamara.** A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara a vármegye közigazgatási bizottságának megkeresése folytán az öntözési hivatal irányitása mellett, öntözési mintatelepet létesit Békés megyében. A mintatelepet, több hasonlók követnek, teljesen kisgazdaságszerüen állitanák fel, hogy a környék gazdái is tanulhassanak és mintát vehessenek. — Tervbevették azt is, hogy az öntözés megindítása után konzervgyárat is létesitenek a megyében.

— **November hó 16-án iktatják be az új bihari főispánt.** Baresay Ákost, Biharvármegye új főispánját november hó 16-án, jövő héten kedden avatják rendkivüli közgyülés keretében. A beiktatási ünnepély sorrendje a következő. Reggel 8 órakor csendes szentmise a római katolikus templomban. Délelőtt 8.45 órakor istentisztelet a református templomban. Délelőtt 10 órakor közgyülés a vármegye székházának közgyülési termében. Közgyülés után küldöttségek fogadása. — Délután 13.30 órakor közebéd a „Bihar" étteremben.

— **A gyakran visszatérő fejfájás, szédülés és szivdobogás** nagyon sok esetben megszünik, ha naponként reggel éhgyomorra és esetleg este lefekvés előtt is egy-egy félpohárnyi természetes **Ferenc József** keserüvizet iszunk. Kérdezze meg orvosát.

— **Szabó Lőrinc a Csokonai-Körben.** Csokonai születése napján november hó 17-én tartja a Csokonai-Kör ezévi Csokonai-ünnepélyét. Az ünnepi beszédet Szabó Lőrinc, a Kisfaludy Társaság most beiktatott tagja tartja. Az ünnepély teljes műsorát vasárnapi számunkban közöljük. (:)

— **Tornászverseny november 21-én** az Arany Bika dísztermében, délelőtt féltizenegy órakor, olcsó helyárakkal és a legjobb magyar tornászok részvételével. Jegyek a „Méliusz" és a Gyürky papirkereskedésekben Siessen jegyét biztositani. (:)

— **Müvészházasság. Somlay** Julia, a debreceni Csokonai Szinház népszerü, kiváló müvésznője és **Szabó** Imre, a szinház kitünő szinésze és rendezője, — mindketten a Csokonai Szinház igen értékes tagjai, — a napokban házasságot kötöttek. Titokban tartották meg az esküvőt, titokban akarták tartani a házasságkötés hirét, de mégis csak kitudott és most már ezuton is leleplezzük az eseményt. A debreceni közönség, — amely szeretetébe fogadta ugy Somlay Juliát, mint Szabó Imrét — most is együtt érez velük és részt vesz örömükben.

— **A dr Weisz Pál főrabbi úr** tiszteletére rendezendő társasvacsorára részvételi jegyek már csak korlátolt számban kaphatók. Felkérjük tehát m. tisztelt tagjainkat, hogy megfelelő hely biztositása végett, a jegyek átvételéről gondoskodjanak. A jegyek a hitközségi irodában vehetők át.

A rendező bizottság.

— **Istentiszteletek ideje az orth. izr. templomban.** Pénteken délután 4 órakor. Szombaton reggel 8 órakor, délután 3.30 órakor. Szombat kezdete pénteken délután 3.50 órakor, szombat vége szombaton este 4.58 órakor.

Izléses munka, előzékeny kiszolgálás, szolid árak

KECSKÉS MARGIT női divatszalonjában, Simonffy utca 2 a. sz.

— **Dr Kürthyné Máriássy Magda** táncintézetében 16-án tisztviselők részére tanfolyam kezdődik. Péterfia 30.

— **Izraelita istentiszteletek a Deák Ferenc uccai templomban.** Pénteken délután 4.05 órakor szombatköszöntő ima. Szombaton reggel egynegyed 8 órakor, szombaton délután fél 4 órakor. Szombaton este 4.50 órakor. A Deák Ferenc uccai templomban a téli imaházban lesznek ezek az istentiszteletek. — Vasárnap—pénteken reggel fél 7 órakor, vasárnap—csütörtökön este 4.20 órakor. — A Kápolnási uccai templomban szombaton délelőtt fél 10 órakor gimnáziumi ima. Ugyanott féltizenegy órakor muszaf ima kántor és énekkarral. — Hétfőn és csütörtkön reggel egynegyed 7 órakor, egyébként mint a Deák Ferenc uccai templomban. — Főkántorok beosztása: pénteken este Friedländer Imre a Deák Ferenc uccai templomban, Ehrenfeld Arthur pénteken este és szombaton délelőtt fél 11 órakor a Kápolnási uccai templomban énekkarral imádkozik.

Az elnökség.

— **A másfélmilliós passzivával kényszeregyezségbe került** Ginczler Herman „csodaépitészt" tegnap hallgatta ki a rendőrség. Négy kisember feljelentést tett ellene csalás miatt. Ginczler azzal védekezett, hogy önhibáján kivül került fizetési zavarba s eltökélt szándéka, hogy a lehetőségekhez képest mindenkit kielégit.

— **Megesúszott a lépcsőn és a lábát törte.** Faragó József lakatos, a Piros Béla cég üzletvezetője, tegnap délelőtt a raktárba akart lemenni. A lépcsőn megcsúszott s az idős férfi olyan szerencsétlenül esett el, hogy balbokacsontját törte. A mentők a sebészeti klinikára szállitották.

x **Vágó tűzifa** és széntelepe **Margit fürdőnél.** Katonatisztek, altisztek, Unió-tagok legolcsóbb beszerző helye. **Telefon: 10-24. szám.**

— **Gelbermann Ignác vámospércsi kereskedő** mint tanu volt megidézve a debreceni törvényszékre. Az 1.80-as vonatköltség fejében 3.60-at vett fel az ügyészség pénztárából és ezért az ügyész inditványára megindult ellene az eljárás. A kereskedő azzal védekezik, hogy adták a pénzt, ő pedig nem utasitotta vissza. A vád szerint kötelessége lett volna a többletet visszaadni es ezért most a járásbiróság elé kerül a kereskedő csalás miatt.

— **Felrobbantották Belfastban a toborzóirodát ismeretlen tettesek.** A robbanás ereje az egész várost megrázta. A beomlott épületrészben senki nem tartózkodott a robbanás idejében s igy emberéletben nem esett kár.

— **Baromfilopás.** Kovács Imréné, K. Tóth ucca 30. szám alatti lakos feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettes ellen, aki az éjszaka folyamán zárt tyúkóljából tizenkét darab tyúkot ellopott. A rendőrség nyomában van a tettesnek.

— **A kovács-, kerék- és kocsigyártó iparosok szakosztálya,** közös szakosztályi ülést tart folyó hó 13-án, azaz szombaton este pontosan 7 órai kezdettel. Tárgy: a Szolnokon rendezendő kongresszus ügye, valamint nagyobb számú kincstári szekér készitésére kiirt pályázat megbeszélése. Tekintettel a tárgy nagy fontosságára, az elnökség kéri a tagokat, hogy pontosan és minél teljesebb számban jelenjenek meg, miután fontos anyagi ügyről van szó.

x **Ha még nem tudná** megsugom magának, hogy barátnőinek irigyelt alakja a Modern fűzőszalon titka, dr Bárdosné, Piac ucca 77.

— **A Néma-bál anyagi eredménye.** A néma-bál rendezőit az a cél vezette, hogy a Jótékony Nőegylet nemes céljaira minél nagyobb összeg maradjon meg a résztvevők különösebb kiadásterhelése nélkül. Mint értesülünk eddig 877 pengő folyt be a Néma-bálon boritékokban leadott és még mindig befolyó adományokból. A végösszeg emelkedni fog, mert még többen utólag küldik be adományaikat.

— **Letartóztatták Siposs Bálint 60 éves hajesárt,** mert Király Péter debreceni rendőrt, aki kolduláss miatt igazolásra szólitotta fel, öklével mellbevágta és szidalmazta. Sipos ügyében rövidesen tárgyalást is tart a debreceni törvényszék.

Őszi hangulat

Komor ősz van. Szél tépi a fákat,
Dalos madár nem zeng most az ágakon.
Suhogással hajladoznak az ágak,
Sóhajtanak velem együtt őszi dallamon.

Szomorú ősz, bánatos a képed,
Szerte széjjel mily bús hangulat,
A természet szép ékét letépted,
Mint valami végzet-indulat.

A sorsom is ilyen őszi táj,
A bánatom hulló falevél,
És ami itt bennem nagyon fáj,
Elmúlásról, bús őszről beszél.

Keleti György.

— **Gyanús gyermekhalál** Jelentették Komádiból, hogy Tarsoly Erzsébet, hathetes gyermek gyanús körülmények között meghalt. A debreceni kir. ügyészség indítványa alapján a vizsgálóbiró boncolást rendelt el és helyszini vizsgálatra utaztak ki Komádiba.

— **Kirabolták a hatvani zsidótemplomot.** A gyöngyösi izraelita templomban elkövetett betörés után tegnap éjjel kifosztották a hatvani izraelita templomot is. A nyomozás szerint a két betörést ugyanazon tettesek követték el.

DUDÁS URIFODRÁSZ-SZALON
Kossuth u. 8.

— **A penészleki halálos verekedés tettesei** a debreceni tábla elé kerültek csütörtökön délelőtt. Ifj. Máriás László és még hatan állitak a büntetőtanács előtt. A vád szerint Szarvas Istvánt agyonverték, halálra szurkálták. A törvényszék Máriás Józsefet hét évi fegyházra itélte erős felindulásban elkövetett emberölés miatt, társai kisebb büntetést kaptak. A táblán nem került sor itéletre, mert uj bizonyitást rendeltek el és a tárgyalást elnapolták.

— **Kisujszálláson meggyilkoltak egy földbirtokosaszszonyt.** Tegnapelőtt tanyáján meggyilkolva találták özv. Bartha Mihályné kisujszállási földbirtokosnőt. Gyilkosa valószinüleg pénzt sejtett nála. Ez a pénzt nála is volt, de a gyilkos nem találta meg, ellenben a hatósági vizsgálat ruhájába bevarrva 3000 pengőt fedezett fel. A csendőrség a gyilkosság elkövetésével gyanusitott embert már őrizetbe is vette és megkezdte kihallgatását.

— **Katasztrófa a köd miatt.** Halálosvégü vasuti szerencsétlenség történt tegnap Bácsalmás és Rudies állomások között, ahol a budapesti személyvonat elütötte a sineken áthajtó Kiss Márton bácsalmási gazda szekerét, amelyen rajta kivül Gizinger Ádám gazda foglalt helyet. A halálos balesetet a sulyos köd okozta, amely miatt Kiss Márton csak az utolsó pillanatban vette észre a közeledő vonatot. A lovak közé csapott, de azok megtorpantak s nem mozdultak a töltésről. A mozdony darabokra törte a szekeret s a karambol következtében Kiss Márton nagy ivben zuhant le a bakról s nekivágódott egy távirópóznának ugy, hogy koponyaalapi törést szenvedett s azonnal meghalt. Gizingert sulyos sérülésekkel kórházba szállitották.

SZENTANNA PUSZTAI TEAVAJ
naponta frissen ismét csak
Monokynál (Esterházy lerakat)
Piac ucca 30. Telefon 21—49. kapható.
Sajtok, szardiniák, compótok, főzelék- és huskonservek a legnagyobb választékban!

Ki lesz az elhunyt Miklóssy püspök utóda?

Mozgalom a püspökségnek Hajdúdorogra való áthelyezése érdekében

Miklóssy István hajdúdorogi püspök halála aktuálissá tette a püspöki szék betöltését. Egyelőre a székeskáptalan, élén *Bányay Jenő* nagyprépost végzi a püspöki teendőket, mint a káptalan által megválasztott vikárius. Az átmeneti időben az ő feladata az egyházmegye ügyeinek vezetése. Sok tekintetben ugyanaz a szerepe, mint a valóságos püspöknek, de paróchust nem nevezhet ki.

Bányay Jenő nagyprépost kiváló érzékkel vezeti a püspökség ügyeit.

Az új püspök személyét illetően sokféle kombinációt hallunk, így *Papp Antal* püspök, c. érsek áthelyezését Nyíregyházára. Annyi bizonyos, hogy jó idő eltelik, míg ezt a kérdést Róma megoldja, de nem lehetetlen, hogy húsvétra már meglesz az árván maradt hajdúdorogi püspökség új egyházfejedelme.

A püspöki változással kapcsolatban bizonyos körökben újra hangoztatják a Dorogra való áthelyezés szükségességét. Azzal érvelnek, hogy a püspökség történelmi központja Hajdúdorog.

Ifj. Draveczky Lajos 12 éves korában elhunyt. Temetése pénteken négy órakor lesz a Köztemetőben. Lakás: Széchenyi ucca 29. szám.

— **Egy magyar ember is megsebesült Sanghájban.** Londonból jelentik: — Ponbroke Stephenst a Daily Telegraph hadítudósítjót a sanghái francia negyedben érte a gyilkos gépfegyvergolyó, amikor hatvan méter magas víz torony tetejéről hat más személyiség társaságában nézte a Nantso körüli harcokat. Vele együtt megsebesült a francia villamosvasút két alkalmazottja, egy Thurbanszky nevü állítólagos magyar, aki hátán, vagy comján sebesült meg és egy francia. A sebesülteket a torony tetején elevő francia orvos részesítette első segélyben, de a francia tudósító meghalt a helyszinen.

— **Letartóztatták a menyasszony gyilkost.** Részletesen beszámoltunk arról a szerelmi drámáról, amely halottak napján játszódott le Kisvárdán. Csákvári József 22 éves fiatalembert afeletti elkeseredésében, hogy menyasszonyának, Dajka Margitnak a szülei kiutasították házukból, utolsó randevura csalta Dajka Margitot és egyetlen késszúrással megölte, azután öngyilkosságot kisérelt meg. Csákvári a kést kétszer mellébe szúrta, úgyhogy súlyos állapotban szállították be a kisvárdai kórházba. Csákvári állapota annyira javult, hogy tegnap megbilincselve bevitték a nyíregyházi ügyészség fogházába, ahol a kórteremben helyezték el egyelőre. *Csákvári beismerte, hogy előre készült a gyilkosságra.* Elszomorította szivemet a fájdalom, hogy Margit nem lehet az enyém. Ezért történt minden — mondotta kihallgatása során. A gyilkos legény ellen szándékos emberölés címén indult meg a büntető eljárás.

— **Az új német könyvkiállitás** iránt érdeklődőket tisztelettel kérjük, hogy látogatásaikat lehetőleg délelőttre tegyék A kiállitás díjtalanul megtekinthető délelőtt 10—13 és délután 16—19 óráig, mert délután a terem zsúfolt. (:)

Lázár miniszter az ügyvédség kivánságairól

Budapest, november 11. Csütörtök délután fogadta *Lázár Andor* igazságügyminiszter a budapesti ügyvédi kamara új választmányát és tisztikarát, akiknek nevében dr *Kövess Béla* elnök üdvözölte a minisztert. *Lázár Andor* igazságügyminiszter válaszában ezeket mondotta:

— Azt hiszem, hogy a jövőben az ügyvédi rendtartás konkrét feladatainak megvalósitása során az együttes munkának gondolata még jobban ki fog fejlődni közöttünk. Én most talán rövidesen rá fogok térhetni arra, hogy *újból vizsgálat tárgyává tegyem az ügyvédség kivánalmait*, igéreteket most nem fogok tenni, hiszen tegnap nyújtottam be egy törvényjavaslatot, amely szintén az ügyvédek javát lesz hivatva szolgálni. Talán cselekedetekkel többet tudok mutatni, mint amennyit szavakkal el tudok mondani.

A megjelentek hosszasan ünnepelték Lázár igazságügyminisztert.

— **Elitélték az Eckhardt-ellenes röpiratok szerzőjét.** Ez év áprilisában Pestujhelyen két röpirat jelent meg, amelyben élésen támadták Eckhardt Tibor képviselőt. A cikk tartalma miatt Eckhardt sajtó útján elkövetett rágalmazás és becsületsértés vétsége miatt feljelentést tett Török Géza, a röpiratok szerzője ellen. A pestvidéki törvényszék most tárgyalta az ügyet s Törököt bünösnek mondotta ki sajtó útján elkövetett vétségben és ezért 300 pengő pénzbüntetésre itélte. Az itélet nem jogerős.

— **Albrecht főhercegen** ma a Verebély klinikán vakbélmütétet végez Verebély professzor. A főherceg tegnap este feküdt be a klinikára, ahol megállapitották, hogy sürgős vakbélmütétet kell a főhercegen elvégezni.

— **Az Actio Catholica** kultúrális szakosztálya által rendezett világnézeti kurzus mai, **pénteki előadását** 6 órai kezdettel tartja a piarista gimnázium dísztermében. Ez alkalommal **Ibrányi Ferenc** dr esztergomi főiskolai tanár, egyetemi magántanár első előadását „Mi az Eucharisztika?" cimen. Másik előadó dr **Szunyogh Xavér Ferenc,** ki ezúttal fejezi be előadását „Eucharisztia a liturgikus lelkületben" cimen.

— **Tegnap délelőtt lehullett Magyarországon az első hó.** Nagykanizsáról érkezett jelentés szerint ott tegnap délelőtt kétnapos esőzés után havazni kezdett. Nagy pelyhekben hullott a hó a nagykanizsai uccákon. Az öröm nem tartott soká, mert havazást csakhamar havaseső váltotta fel. Ausztria területéről is érkezett jelentés havazásról. Innsbruckban tegnap kezdett el havazni és a hóesés még délelőtt is tartott. A háztetőket és uccákat nedves hótakaró borítja.

— **A belügyminiszter döntött Eckhardt két diszpolgársága ügyében.** A hevesmegyei Feldebrő községben a gazdaközönség vezetői 1936 évben indítványt nyujtottak be a képviselőtestülethez és ebben rendkivüli közgyülés összehivását kérték Eckhardt Tibor díszpolgárrá választása végett. Az előljáróság az indítványt visszautasította és annak a képviselőtestület elé utalását elfogadta. A községi előljáróság véghatározatát megfellebbezték a vármegye elaspánjához, aki a fellebbezést elutasította. Ez ellen felülvizsgálati kérelemmel éltek a belügyminiszterhez. Ugyanez történt Sirok községben is, ahonnan szintén felülvizsgálati kérelemmel éltek a belügyminiszterhez. A belügyminiszter most véghatározatával megsemmisítette Sirok község törvényes alapot nélkülöző véghatározatát s kimondotta, hogy az előljáróság túllépte hatáskörét amikor a szabályszerűen előterjesztett indítványt nem terjesztette a képviselő testület elé. Megsemmisítette a belügyminiszter az alispáni véghatározatot is megállapitván róla, hogy az jogszabályt sértett. Ugyanez lett a sorsa a feldebrői indítvány ügyében hozott községi és alispáni véghatározatoknak is. Most mind Sirokban, mind Feldebrőn új indítványt terjesztettek be a gazdák Eckhardt Tibornak díszpolgárrá választása végett.

— **Lovagias ügy Rupert és Rajniss között.** Budapestről jelentik: Rupert Rezső tegnap nevezte meg segédeit abban a lovagias ügyben, amely közte és Rajniss Ferenc között a képviselőház tegnapi viharos interpellációs napján keletkezett. Rajniss egyik közbeszólására ugyanis Rupert Rezső így vágott vissza. — Egy ilyen renegáttal nem vitatkozom, aki annakidején a legnagyobb ambicióval szolgálta ki a zsidó sajtót. Rajniss Ferenc, Mikolay József és Mocsáry Dániel utján kért lovagias elégtételt Rupert Rezsőtől, aki ma délben Horváth Zoltánt és Magyar Miklóst nevezte meg segédekül. A segédek a legrövidebb időn belül összeülnek.

— **68 éves az olasz király.** Rómából jelentik: Egész Olaszország nagy lelkesedéssel ünnepli ma az uralkodó hatvannyolcadik születésnapját. Rómában délelőtt a Velence téren nagyszabásu katonai díszszemle volt a Duce és a kormány tagjai jelenlétében.

— **Nagy Gábor böszörményi vendégszereplése.** Ünnepi estje volt szerdán a Hajdúböszörményben működő Deák Lőrinc szintársulatának. A színház mü során operett volt, a „Viktória" és a kitünő operettben Nagy Gábor, volt debreceni bonvivánt lépetette fel a jónevü vidéki szinigazgató. Zsúfolásig megtelt a nézőtér és a közönség a jónevü bonvivánt lelkesen ünnepelte. — Igen nagy sikere volt Markovics Bandinak, aki most a társulat tánckomikusa. Játékában életkedv, vidámság volt. Partnere Kiss Vilma remek.

— **Turul dísztábor Sopronban.** Tegnap este kezdődött a Turul dísztáborozás. Mintegy háromszáz Turulista érkezett Sopronba Budapestről, Debrecenből, Szegedről, Miskolcról és Győrből. Este kilenc órakor nyitották meg ünnepélyes keretek között a dísztáborozást a soproni vármegyeházán. Végüváry József fővezér mondott ünnepi megnyitó beszédet, majd Rajnis Ferenc képviselő tartott nagysikerü előadást.

— **Huszonhét kiló ezüstpénz az országúton.** A Drégelypalánk vasútállomásról fafuvarozásból visszatérő kemencei szekeresek a csehszlovák határ mellett elhuzódó állami uton nagy csomó ezüst érmét, egy s két és ötpengőst találtak. Leugráltak szekereikről és összeszedték a pénzt. — Egyrészük mellékutakon el is távozott a zsákmánnyal, másrészüket azonban a helyszinen találta meg annak az autónak a tulajdonosa, aki az ezüstpénzt Csehszlovákiából hozta és visszavette a „szerencsés" megtalálóktól az ezüst érméket. Huszonhét kiló ezüstpénzt szedett össze a csempész, azután pedig sietett bejelenteni a legközelebbi pénzügyi kirendeltségnél a behozott ezüst érméket, amelyeket az autóra erősített utazókofferben hozott át Csehszlovákiából. A koffer feneke azonban nem birta el a nagy súlyt, levált és a többkiló súlyú ezüstpénz szétszóródott.

x **Értesités.** Üveges-, üvegesiszoló- és tükörüzememet Csapó 13. alá helyeztem át. **Stefanszky Gyula.**

IDŐJÁRÁS

Hazánkban ma a nyugati határszélek közelében az 5 fokot is alig érte el a hőmérséklet, a debreceni 20 fokos legmagasabb hőmérsékleti értékkel szemben. A lecsapódások tovább tartottak különösen sok eső esett a Dunántúl déli és középső részein. A tiszántúli megyékben az esőmennyiség alig érte el az egy milliméternyi. A nyugati határszélek közelében a hegyekben havazott. A Dunántúli megyékben az északi szél helyenként viharos erősséget ért el.

Jóslás: **Élénk szél, (nyugaton északi keleten esetleg még déli), sok helyen főleg középen és keleten még csapadék a hegyeken részben havaseső alakjában. A hőmérséklet valószinüleg keleten is csökken.**

Megszállott területi hirek

Szent Györgyi Albert professzor világhirnevével kapcsolatosan az erdélyi lapok megállapitják, hogy a neves tudós erdélyi származású, mert a nagyatyja Szent Györgyi Imre 1848-ban királyi személynök volt és az erdélyi Unió törvényt aláirásával szentesitette.

Románia ismét újabb akadályokat gördit a magyarországi könyvek, folyóiratok és lapok behozatalával szemben, amit elsősorban az Asztra nevü román kultúrális egyesület ellenez, melynek elnöke Bornemisa Sebastian dr. Nem nehéz kitalálni, hogy a Bornemisa név mögött a jól hangzó Bornemissza renegát lappang.

A román belügyminiszter nem engedélyezte a nagyváradi magyar szinháznak juttatandó fütési s világitási segélyt, ellenben minden román társulatnak ingyen szinházat, világitást és fütést kell adnia a tiszta szinmagyar városnak.

Kolozsváron öt mozgó szinháznak meg tiltották, hogy vasárnap játszanak. A tiltó rendelkezésnek igen elmés magyarázata van, még pedig, hogy a filmek cimét magyar nyelven is hirdetni merték a plakátokon.

Losonczy Béla 76 éves embert holtan találták meg Kolozsvár uccáján. A rendőrség megállapitotta, hogy az uccán meghalt öregúr azonos azzal a Losonczy Bélával, aki valamikor Kolozsvár legelőkelőbb iparosa mint milliomos pékmester akit az új idők tönkre tettek.

Kolozsváron egymást érik a munkás sztrájkok és bérmozgalmak. Legutóbb az Orion fémgyár munkásai állottak le a munkából.

A román hivatalos lap legutóbbi száma közli azt a rendelkezést, amely ismét megengedi, hogy nyugdijra és állampapirokra zálogot vehessenek fel.

— **A vadászok figyelmébe.** Debrecen sz. kir. város elsőfokú közigazgatási hatósága értesiti a város érdekelt közönségét, hogy a m. kir. földmivelésügyi miniszter úr 138.719—1937. IV. A. 3. számú rendeletével a tavaszi kedvezőtlen időjárás miatt az ország nagyrészében észlelhető fogolyhiányra való tekintettel a fogoly vadászati tilalmi idejének kezdetét a folyó vadászati évben december hó 1-ben állapitotta meg. Debrecen sz. kir. város elsőfokú közigazgatási hatósága.

x **Porcellánfestés tanitását** november hó elsejétől megkezdi, tanitványokat délelőtt 12—1 között fogad dr **Futóné Rácz Ilus iparművésznő, Piac ucca 71. II. em.**

ANYAKÖNYVI HIREK

Születések: Guta András földműves, fia János. Szabó Károly detektiv, l. Irén. Bujdosó László gazdálkodó, l. Katalin. Demeter Gyula földműves, fia Sándor.

Eljegyzések: Szilágyi János gazdálkodó—Tóth Erzsébet. Dobi Lajos könyvkötősegéd—Fehér Róza. Pataki József kereskedősegéd—Fazekas Mária. Hajdú Imre sütősegéd—Dobi Julia Veres András—Domokos Erzsébet. — Tóth Mihály gazdálkodó—Pósalaki Jolán. Deák Mihály földműves—Somogyi E. Máriusz Antal napszámos Matkó Zsuzsa, Kozma Lajos földműves—Bükki Zsuzsa. Farkas András gazdálkodó—Horváth Róza.

Halálozások: Adamik Zsigmondné ref. 27 éves, Apafi ucca 8. Üveges Ilona gk. 12 éves, Batthyány. — Draveczky Lajos ref. 12 é, Széchenyi ucca 29.

x **Gomb raktáramat** mindenféle szinben, divatban, okvetlen tekintse meg. Sok pénzt takarít meg. Horovitz Széchenyi ucca 1. szám.

SZINHÁZ

A szinházi iroda jelenti:

Ma A

Pénteken „prömierbérlet 6 számban" nagy fővárosi ujdonság:

„A ROMANTIKUS ASSZONY"

Vidámság, humor,

modern muzsika!

Jurik Ica!
Jurik Julcsi!
Sugár Misi!
Tanay Emil!
Sárkány! Alszeghy!
Herczegh! Lányi!

Rendező: **Szabó Ernő**, vezényel: **Csanak**, a szinpadon **Virágh Elemér** zongorázik, a táncokat **Sárdy Gyula** és **Lieszkovszky** tanitották be.

Szombaton délután **rendkivül mérsékelt** helyárakkal a közönség által is remek előadásnak és a darabnak fémjelzett vigjáték, az

„ILLATSZERTÁR"

kerül szinre.

Vasárnap délután mérsékelt helyárakkal a

3:1 A SZERELEM JAVÁRA

Mulatság, Ábrahám-slágerek, sportoperett.

Vasárnap este

A ROMANTIKUS ASSZONY

kerül előadásra.

SPORT

Sporthiradó

A DEBRECZEN sporthirszolgálata jelenti:

A Bocskai Diósgyőrben. A Bocskai csütörtökön kétkapus edzést tartott, amelyen Teleki is résztvett. Vasárnap Diósgyőrben játszik a Bocskai, a következő felállításban: Varga, Bikfalvy Janzsó, Orosz, Boross, Belesik, Palotás (esetleg Elek), Finta, Teleki, Takács, Hajdú. Markos egy heti eltiltást kapott a Szeged elleni mérkőzésen történt kiállításért, igy nem játszhat, helyette Elek, vagy Palotás a jobbszélső. Janzsó első játéka áll az érdeklődés előterében.

Bartha DVTK. A debreceni Villanygyári SE kitünő játékosát, Bartha Gyulát — mint a Debrecen már jelezte —, a Diósgyőri VTK-ba hivták. A megegyezés csütörtökön létre jött s Bartha a DVTK-ba megy. Vasárnap még a DVSE-ben játszik a Báthori SE ellen, de utána már a következő héten a DVTK-ban. A DVSE ha nehezen is bár de hozzájárult a kiadatásához.

A magyar válogatott csapat vasárnap Svájc ellen játszik az Európa-kupáért. Nem lesz könnyű mérkőzés, mert Svájc csapata a múlt héten 2:2 arányú döntetlent ért el az olasz válogatottal szemben Genfben és ez jó ajánlólevél számára. A magyar válogatott igy áll fel: Szabó, Korányi, Biró Gyarmati, Turay, Lázár, Sass, Csch, Sárosi, Toldi, Titkos.

A Játékvezetők Testülete elutasító javaslattal tette vissza a Bocskai óvását az Ujpest ellen. A játékvezető tévedései ellenére az elutasítást javasolja a JT. Ez előrelátható volt s kár volt az óvási díjért. — Hogy aztán igaza van-e a Játékvezető Testületének az óvás elutasításánál, az már más kérdés.

A vasárnapi debreceni futballműsor a következő: A Textil—MVTE bajnoki mérkőzés, délelőtt 10 órakor lesz a vasútas pályán és utána 12 órakor DVSC II—DVSE II. bajnoki mérkőzés. A közönség iránti figyelmességből rendezi meg délelőtt a Textil a mérkőzést, hogy délután a közönség odahaza kényelmesen hallgathassa a rádióközvetitést a svájci—magyar válogatott mérkőzésről. Az újonc szalkai csapat debreceni játéka élénk érdeklődést vált ki bizonyára.

Bajnoki mérkőzés lesz vasárnap délelőtt 10 órakor a vasútas pályán, — Textil—Mátészalkai vasútas. 12 órakor Vasútas és Villanygyár második csapatai. (x)

KÖZGAZDASÁG

TERMÉNYTŐZSDE.

Akésbárúpiacon a hivatalos búza árakat 15—20 fillérrel emelték. Rozsnál a hivatalos árakat 10 fillérrel felemelték.. Az árpa és a zab változatlan. A tiszántúli tengerinél az alsó árhatárt emelték 20 fillérrel, a felső árhatár változatlan maradt. A más állomásról származó tengeri 10 fillérrel drágult.

Búza tiszavidéki 77 kg 20.15—20.65, 78 kg 20.45—20.95, 79 kg 20.70—21.15 80 kilós 20.85—21.25. — Felsőtiszai 77 kg 20.10—20.65, 78 kg 20.40—20.95 79 kg 20.65—21.15, 80 kg 20.80—21.25 rozs pestvidéki 18.25—18.35, rozs más származású 18.35—18.50, takarmányárpa elsőrendü 16.50—17.00, középminőségü 15.75—16.25, sörárpa kiváló 21.00—23.00, prima 19.50—20.50, sörárpa 18.50—19.00, zab elsőrendü 16.70—16.80, középminőségü 16.60—16.70, tengeri tiszántúli ó 13.80—13.90, új 11—11.30, egyéb új 10.60—10.90, korpa 12.60—12.75 nyolcas liszt 14.50—15.20 pengő mázsánként.

FERENCVÁROSI SERTÉSVÁSÁRRA felhajtottak 3221 darab sertést, előző napi maradvány 320 darab. Angol hús sertés ebből 500 darab volt. Árak: prima uradalmi zsirsertés, páronként 340 kilón felül 109—110. és fél, prima szedett 104—105, silány 95—98 fillér, exportzsir márkázott 164 fillér kilónként.

Minimális baromfi- és tojáspiac

A minimális árak egyelőre változatlanok, tehát az élősirkéért és tyúkért 90, a hizott kacsáért 86, a hizott libáért 100, a pulykáért 90, a gyöngyös kilójáért 105 fillért kell fizetni az exportőröknek és bevásárlóknak, minimális termelői ár fejében. Zemplén, Szatmár, Hajdú s Szaboles vármegyék területén a minimális ár kilónként 7 fillérrel kevesebb. A tojás minimális ára is egyelőre változatlan, tehát általánosságban 138 fillér, az emlitett négy vármegyében pedig kilónként 7 fillérrel olcsóbb. A kivitel csekély és ezidőszerint inkább hűtőházi s meszes tojást exportálunk.

HIRDETMÉNY.

Folyó hó negyedikén értesitettük a t. utazóközönséget, hogy a Berettyóujfalu—komádi útvonalon autóbuszjáratainkat a Mezősason levő útépités miatt ideiglenesen Berettyóujfalu—Berettyószentmárton, Mezőpeterd, Biharkeresztes, Berekböszörmény, Körösszegapáti, Körösszakál, komádi útvonalon közlekedtetjük. — Az útépitéssel **elkészültek, igy a Debrecen—komádi útvonalon közlekedő autóbuszjáratainkat folyó hó 10-étől kezdve ismét a rendes útvonalon, tehát Mezősasen át közlekedtetjük.**

Debreceni Helyi Vasút Rt. üzletigazgatósága.

Zománcozott tüzhelyek háztartási cikkek legolcsóbban Bészler Lajosnál Piac-utca 17.

SZABADI ÁDÁM

REGÉNY

IRTA: **SZALACSY RÁCZ IMRE**

12

Két szó sikoltott a fülében, az a két szó, melyet hazulról hozott és minden alkalommal kisiklott a száján:

— Ugy éljek... úgy éljek!...

— Köszönöm, — csengett hidegen Szobi Lóránt hangja...

— De tanár úr, úgy éljek!... — sírt fel Grünbaum Lázár.

— Nagyon szégyenlem magam, fiuk. Visszintlátásra! — és kiment a halálos dermedésbe esett osztályból Szobi Lóránt.

— És most mi lesz velem, — állott Lázár falfehéren, hogy a szeme fehére világitott, mint a halottnak.

— Ét kell menned a másik iskolába! — szólalt meg legelőbb Váli Géza.

— Ajaj, — rogyott le keserves bánatában az első padra Grünbaum Lázár, mig te, Szabadi Ádám a síró fiúhoz léptél és vigasztalni próbáltad:

— Nézzed, Lázár, itt csakugyan nem maradhatsz, nem birnád el Szobi tanár úr némaságát. Átmész a másik iskolához!...

— De miből, miből? — tördelte a kezét Lázár, — itt állok fillér nélkül, az apám otthon abban bizik, hogy most végleg megszabadul a fizetségtől és itt a baj. Készen vagyok. hidd el. Szabadi, készen vagyok!...

— Mennyibe kerülhet ez az átmenetel? — kérdezte Váli Géza és elővette a pénztárcáját.

— Sokba, nagyon sokba, kérem Váli úr, — nyöszörgött Grünbaum Lázár.

— És akkor Grünbaum Lázárnak elborult az ege, mert nem tudni mi okból, a különben szorgalmas fiú egyetlen mukkot se tudott, mert persze nem készült el. Ugy érezte, hogy raszakadt a magas ég. Forgott vele az osztályterem, tátogott és hirtelen eszébe jutott, mint a halálra itéltnek a kivégzés előtt egész eddigi élete. A falusi szatócs boltot a koesmával úgy látta, mint valami örökre eltűnő képet. Einstein tojáskereskedő lakását, ahol kosztos diák volt a Kolozsvári uteában, elsuhanó árnyéknak látta csupán. De elvonult előtte a gimnáziumban eltöltött nyolc esztendő is egy szemvillanás alatt. Hogy adta fel a tanároknak a kabátot, még a kioldódott cipőzsinórját is megkötötte azoknak, akik eltürték. Ő törülte le a táblát minden reggel és minden délután. Mindig ő jelentkezett elsőnek, ha valaki nem tudott valamit és soha se fordult elő, hogy elkésett volna az óráról. Látta egy pillanatra a sorozást, ahol kinban vergődve szivta a lyukas fogát, míg vért nem köphetett, mert tanulni akart minden áron, még csalás útján is tovább, hogy orvos legyen... És most összeszakadt az ég, jól tudta, hogy nem a tudatlanságát, de a hazug, csalásnak indult lépését nem teheti jóvá soha. Nyolc év munkája, törekvése omlott össze és éppen Szobi tanár úr előtt.

— Gyüjteni fogunk, összegyüjtjük a pénzt, — lobogtatott egy tizkoronást Váli Géza, az osztályban legvagyonosabb fiú. Sapkába dobta a pénzt és elindult a padok között.

— Esküszöm, hogy maga egy cudar ember, de úri ember, Váli úr, — kezdett a könynye száradni Grünbaumnak.

— Természetesen ez kölcsön csupán. Lázár, ne feledd, — mondtad akkor te, Szabadi Ádám, hogy elvedd az élét a könyöradománynak, — és ha egyszer híres orvos leszel, akkor mindenkinek visszafizeted a tartozásod...

— Te, Szabadi, hogy te milyen okos ember vagy, úgy éljek én, hogy mindent visszafizetek kamatostól, — vette elő a noteszét Grünbaum és jegyezte sorba az adakozók nevét.

— Népes osztály volt, hamar együtt volt a pénz, sőt több is, mert nyolcvanöt koronát gyüjtött össze Váli Géza. Közel hatvan fiú közül csak a legszegényebbek nem tudtak adni és a Grünbaum 18 hitsorsosából csupán kettő adott: Katz Ervin és Révi Árpád. Emlékszel, hogy szorította össze az ajkát Grünbaum, hogy fel ne üvöltsön a méregtől, indulattól és mikor zsebre tette a pénzt, feléd fordult és azt kérdezte:

— Láttad, Szabadi, csak ők nem adtak, Katz, meg Révi, az más, azok rendes emberek...

Te mosolyogtál és szivből örvendtél annak, hogy sikerült egy társad sorsát jobbra fordítani és néhány nap mulva zsebedben volt az érettségi bizonyitvány, melynek se akkor, se ezután az életben nem fogsz örülni. Milyen szomorú voltál, mikor zsebre gyürted a bizonyitványt és milyen bánatot hozott neked ez a bizony idő előtt kapott irás. Hazahoztad, de meg se mutattad, mintha semmi se történt volna és most itt vagy, zúg a vihar, tombol a szél, sepri a szemedbe, arcodba a tűhegyü havat és előtted az orosz fogoly már olyan, mint egy havas fenyőfa. A csengők zaja, szán siklása, a fél szárnyát szél ellen kapó varju károgása, a zuzmarás távbeszélő-drótok és a fehér téli világ mind, mind olyan szomorú, olyan sivár, hogy legjobb volna elaludni itt most nyomban, helyben és soha fel se ébredni erre a háborús lázzal rakott életre!...

(Folytatjuk.)

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések díja hétköznap 10 szóig 50 fillér, minden további szó 5 fillér, vasárnap 10 szóig 70 fillér, minden további szó 7 fillér. Üzleti apróhirdetés díja hétköznap 10 szóig 60 fillér, minden további szó 6 fillér, vasárnap 10 szóig 80 fillér, minden további szó 8 fillér. A vastag betűből álló, valamint levelezés és házasság rovatban elhelyezett apróhirdetések díja kétszeres. Kezdő szavak csak vastag betűvel szedhetők, az apróhirdetések díja mindenkor előre fizetendő. A közlés díja vidékről kis értékű postabélyegekben is beküldhető. Kiadóhivatalban hagyott címek 27-89 telefonszám alatt megtudhatók. Jeligés hirdetésre ajánlatokat a kiadóhivatal díjmentesen továbbít.

KAPHATÓK

kiadóhivatalunk pénztáránál az alábbi kész nyomtatványok, darabonként 10 fillérért:

Pince kiadó.
——hold föld eladó.
Raktárhelyiség kiadó.
Ez a ház eladó.
Kiadó lakás: 1 2 3 4 6 szobások lakások.

Levelezés

„Va Banque"
jeligére levél van. Kérem átvenni. 1021

Alkalmazást nyer férfi

Ügyes
kereskedősegédek, rőfös textil és cipőszakmából sajátkezű ajánlatukat küldjék a kiadóba. — „Áruház" jeligére. 1814 11 14.

Ügynök,
szatócs és fűszerszaknában jól bevezetett, helyi és vidéki tevékenységre jelentkezhet — „Sport" cipőkrém vegyipari üzem, Homokkert Szabó Kálmán ucca 55. Telefon: 27—02. 1856

LAPARUSITÓK LEHETŐLEG IGAZOLVÁNNYAL ELÁRUSITÁSHOZ ÉS KÉZBESITÉSHEZ FELVÉTETNEK. KERÉKPÁROSOK S KERÉKPÁROZNI TUDÓK ELŐNYBEN. JELENTKEZÉS DÉLUTÁN 3-TÓL A „DEBRECZEN" CIMŰ LAP KIADÓHIVATALÁBAN. JÓZSEF KIR. HERCEG UCCA 1. SZ.

Alkalmazást nyer nő

Jó vasonduláló
segédleányt 15-ére felveszek. Cim a kiadóban 1787

Víz- és vasonduláló
segédeket felveszek Komáromné. 1873

Szoptatós
dajkát keresek, Kassa út 29. F. épület 35. Jelentkezni 2 és 3 között lehet. 1876

Főzni tudó
mindenes bejárónő, — azonnal felvételik, Hatvan ucca 6. I. 18. 1879

Alkalmazást keres nő

Perfektül
főzök, elmegyek bejárófőzőnőnek, alkalmi főzést vállalok, Pappné, Széchenyi ucca 11. 886

Kimondott
perfekt szakácsnő a házvezetésben teljesen jártas, nagyobb helyre, s esetleg vidékre is ajánlkozik. Erzsébet ucca 69. 1875

Ajánlat

Kilós és méteres
maradékok hihetetlen olcsó árban, József kir. herceg ucca 2. sz. alatt. 1169 11. 13

Tükrök
előszoba, türdőszoba, varró szalonokba, hibás tükrök ujjá öntése, üvegesiszolás, üvegezés Sipkovits, Nagyvárad u. 15. sz. (Telefon: 22-96) 866 vv

Poloskairtás
ciángázzal, lakások átvizsgálását felelősséggel végzi Kiss, Kigyó u. 5. 419 11 15

Arcráncképződés
megakadályozására vizlágyító, túlzsírozott szappan, kitünően felszivódó, ártalmatlan lanolinkrém, Földesnél, (Vigmozi bejárat)

Varrógép,
kerékpár, vétel, eladás, csere, kölcsönzés, javitások. Varrógéprészek. Használt varrógépek is kaphatók. Eisenberger, Csapó ucca 101. 1553 12. 5.

Ágysodronyok,
vaságyak, mosdók, ruhafogasok, gyermekágyak, kályahvédők, s lábtörlők, Ottónál, Rákóczi u. 13. 1588 12. 6.

Gyári maradékban
legszebb ujdonságok csoda olcsón, dr Révésznél, Piac ucca 42 (Pannonia udvarban). 55+

Hálók,
ebédlők, combinált szobák, iróasztalok, székek, asztalok, szelonok, bőrgarnitúrák, konyhabutorok, egyes butordarabok olcsón. Széchenyi 6. 61+

Hócipőt,
sárcipőt, tökéletesen javít Orbán gumiüzem. Piac ucca 7., udvarban. 65+

Családi ház,
Erzsébet uccán, jókarban, olcsón eladó. Értekezni: dr Nyiri, Deák Ferenc ucca 6. 465+

Varrógépet
kerékpárt veszek, eladok, kölcsönzök, alkatrészek kaphatók, javitások jótállással, — Eisenberger, Csapó u. 101. szám. 120. 12. 5.

Bármilyen
órát jótállással javitok. Uj órák olcsón kaphatók. Borbély Gyula, — Kossuth ucca 4. 115+

Kereslet

Gyümölcsöst
Bocskayban, Szentgyörgy Rákócziban keresek. Ármegjelöléssel kimerítő leveleket „egy holdig" jeligére a kiadóba kérem. 1842

Hetenkint
kétszer, vadászatra keresünk kétlovas kocsit, egész napra, kocsist élel mezzük. Bérmegjelöléssel ajánlatokat kérjük „Vadászat" jeligére a kiadóhivatalba. 1006 11. 14

Teljes ellátás

kellemes lakás
finom koszt. Hungária penzióban, **szobák napokra és hónapszámra.** Ferenc József út 59. sz. telefon: 23—39 szám. 949 10. 1

Élelmiszer ital

Tokajvidéki
termelői borpincét létesitettem. Kitünő zamatú olcsó borokat árúlok, Honvéd ucca 31. szám. 304 11. 12

Déligyümölcs,
fajalmák, citrom, füge, gesztenye stb legolcsóbban Czeglédinél, Csapó utca 35. Viszonteladás. 815 11 21

Vérszegényeknek
gyomorbetegeknek legjobb gyógyszer Tokaji asszú asztali bor 70 fillér, Vár ucca 2. 1572 12. 5.

Uj tisztviselő étkezde
Péterfia ucca 48. alatt megnyilt. A legjobb, legizletesebb házikoszt biztositva. Olcsó árak. 1829

Padlások lomtalanítása
közben talált felesleges holmiját hirdesse meg az
Apróhirdetések
között. Minden holmijára vevőt talál.

PIACI ÁRAK

ÉLŐBAROMFI ÁRAK:

Pulyka k. kg	0.95—1.10	Kacsa k. kg	1.10—1.20
Liba s. drb	4.00—6.00	Tyúk párja	3.70—5.00
Liba k. kg	1.20—1.30	Jérce párja	2.80—3.60
Kacsa s. drb	1.60—2.25	Csirke párja	0.90—2.70
Kappan és csirke kilója	0.90—1.00	Tojás darabja	0.10—1.2

GYÜMÖLCSPIACI ÁRAK:

Alma kilója	0.70—1.00	Dió kilója	0.60—0.65
Apró alma	0.40—0.60	Szőlő, csemege kg	0.80
Körte kilója	0.75—1.10	Citrom drb	0.07—0.12
Birsalma kg	0.70—1.20		

KONYHAKERTI VETEMÉNYEK ÁRAI:

Vereshagyma kilója	0.14—0.16	Kalarábé drb	0.02—.05
Fokhagyma kilója	0.50—0.60	Petrezselyem, sárgarépa csomója	0.08—0.12
Tök drb	0.30—0.50	Száraz bab kg	0.24—.30
Burgonya rózsa kilója	0.07—0.08	Czékla kg	0.05—0.06
vegyes kilója	0.04—0.06	Retek drb	0.02—0.04
Fejeskáposzta darabja	0.12—0.20	Spenót és sóska csomója	0.02—0.03
Kelkáposzta	0.03—0.08	Saláta fejc	0.04—0.05
Savanyúkáposzta kilója	0.30—0.32	Zöldhagyma	0.05—0.06
Karfiol drb	0.12—0.50	Gomba cs.	0.06—0.10
		Paprika drb	0.02—0.03
		Zöldtengeri	0.02—0.03

KENYÉR ÁRAK:

Fehér kenyér kilója	.42	Rozs kenyér kg	0.26
Félbarna kenyér kg	.38	Péksütemény drb	0.05
Barna kenyér kg	0.34		

LISZT ÁRAK:

Búzaliszt 00-ás kg	0.37	Búzadara kilója	0.44
Búzaliszt 0-ás kg	0.36	Rozsliszt kilója	0.30
Búzaliszt 2-ős kg	0.34	Korpa kilóia 0.12 fillér.	
Búzaliszt 4-es kg	0.32		

Tüzelő anyagok

Prima
borsodi szén 2.60 P. — Grünfeldnél, Hatvan u. 21. szám. Telefon: 29-82. 1448 12. 3.

Autó, motor kerékpár

Eladó
egy 6/30 PS. Steyer Type XII. üzemképes autó. Barna ucca 3 1855

Átadó üzlet vendéglő

Biztos megélhetés
25 éve fennálló fűszerüzlet. Korlátlan italméréssel, jogfolytonossággal, konkurrencia nélkül, szép lakással, istállóval, egész udvarral átadó. Cim a kiadóban. 1845

Üzlet, műhely raktárhelyiség

Vendéglő,
forgalmas uccában, olcsó bérrel kiadó azonnal átvehető. Cim a kiadóhivatalban. 1884

Kiadó lakás egyszobás

Egyszobás,
előszobás, konyhás lakás, mellékhelyiségekkel kiadó. Meszena ucca 7. szám. 1007

Butorozott szoba

Kényelmes
uccai bútorozott szoba, kapualatti különbejárattal kiadó. Péterfia 30. szám. 1870

Bútorozott
uccai szoba azonnal kiadó. Házi ebédkoszt kihordásra kapható. — Domb ucca 14. 1882

Bútorozott
udvari kis szoba kiadó. Széchenyi ucca 35 szám keresztépület. 1880

Ingóságvétel

Fűszerüzlet
berendezést vennék. — Vassa Lajos Mikepércs. Levelezőlap hivásra azonnal jövök. 1874

Mindenféle
fajalmák legolcsóbban a Déligyümölcsesarnokban, Piac ucca 7. 1883 4. 12.

Ingóság eladás

„Zephir"
6 lyuku kályha, jó állapotban, olcsón eladó. Megtekinthető a kiadóhivatalban. 1500 vv.

Nagyméretű
asztali takaréktűzhely, vaskályha, zsiros és mézesbádog, berakott tűzhely eladó. Meszena ucca 3., keresztépület. 1871

Vakond-szőrme
kepp, privátnál eladó, Arany János ucca 54. földszint 2. 1877

Finom
férfi télikabát, bársony gallérral, privátnál, jutányosan eladó. Arany János ucca 54. sz., földszint 2. 1878

Pénzt adok
pincelomért, padláslomért, használt butorért, zálogjegyért, varrógépért, minden féle ingóságért Barnáné, Csapó 16. Hivásra jövök. Telefon 32—11. 22+

Eladó házhely

Közműves
villatelkek, 25 éves adókedvezménnyel, Simonyi út mentén villamos megállóhoz közel, rendkivül előnyös ár- és fizetési feltételek mellett, esetleg kölcsön átvállalásával eladók. Felvilágositást ad: délután 5—7 óráig dr Csányi Farkas Attila ügyvéd Werbőczy ucca 12. 1575 vv

Eladó föld

Eladó föld
20 hold kiváló homok, Fancsikán, Kondoroshoz közel eladó. Kovács Baranyi ucca 20. 1843

Eladó állatok

Két darab
140 kilós mangalica zsirsertés eladó. Diófa ucca 11. 1885

Felelős szerkesztő:
PÁLFY JÓZSEF
Tiszántúli Könyv- és Lapkiadó Rt. kiadása.